

Handelingen 16-17-18
19-20-21-22

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1982-1983

Vergaderingen van april 1983

UITGAVENBEGROTING 1983

BESPARINGEN REVALIDATIECENTRA

GEDWONGEN RUILVERKAVELING SINT-GILLIS-WAAS

RUIMING ONBEVAARBARE WATERLOPEN

Inhoud

Nr. 16 **18 april 1983**

Berichten van verhindering, blz. 576

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 576

Verslag
Indiening, blz. 576

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Binnenlandse aangelegenheden, blz. 576
Sprekers : de heren P. Tant, verslaggever, E. Vankeirsbilck, M. Bourry, E. Desutter, J. Desseyn, M. Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden, L. Dhoore, H. de Bruyne, L. De Grève

Regeling van de werkzaamheden, blz. 593

Nr. 17 **Dinsdag 19 april 1983**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 595

Ingekomen stukken, blz. 595

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de

heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Buitenlands beleid, blz. 595
Sprekers : de heren P. Van Grembergen, verslaggever, H. Suykerbuyk, H. de Bruyne, A. Steverlynck, A. De Beul, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Regeling van de werkzaamheden, blz. 610

Nr. 18 **Dinsdag 19 april 1983**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 611

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Onderwijs, blz. 611
Sprekers : de heren F. Piot, verslaggever, P. Breyne, M. Heughebaert, A. Laridon, mevrouw W. Demeester-De Meyer, de heren E. Desutter, L. Van den Brande, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs

Regeling van de werkzaamheden, blz. 632

Nr. 19 **Woensdag 20 april 1983**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 633

Mededeling van de Voorzitter
Motie Conseil de la Communauté française,

blz. 633

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Bijstand aan personen, blz. 633

Sprekers: mevrouw C. Smitt, verslaggever, de heren W. Peeters, C. De Clercq, G. Anthuenis, M. Vandenhove, mevrouw W. Demeester-De Meyer, de heren P. Tant, L. Hancké, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg

Regeling van de werkzaamheden, blz. 654

Nr. 20 **Woensdag 20 april 1983**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 655

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Bijstand aan personen (Voortzetting), blz. 655

Spreker : mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en wel-

19e vergadering

Woensdag 20 april 1983
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer J. Pede

—De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

—De vergadering wordt geopend om 10 uur.

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

R. Boel, G. Bossuyt, A. Coppieters, G. Devos, W. Van Renterghem; gezondheidsredenen.

J. Chabert, E. De Groot, F. Swaelen, H. Van Wambeke ; buitenslands.

H. De Loor, J. Gabriels, W. Kuijpers, G. Temmerman, W. Seeuws, M. Van Daele ; ambtsverplichtingen.

J. De Loore-Raeymaekers, M. Olivier ; familieverplichtingen.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De Voorzitter : Ik deel u mede dat de Voorzitter van de Conseil de la Communauté française mij bij schrijven van gisteren, 19 april, een door voornoemde Raad op dezelfde datum aangenomen motie betreffende een be-

langenconflict heeft doen geworden, zulks naar aanleiding van het door de heer Anciaux c.s. ingediende voorstel van decreet houdende instelling van een hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap.

Conform artikel 32, § 1 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen is de procedure inzake bedoeld voorstel van decreet derhalve geschorst.

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot VII) tot 5 - 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

INTERPELLATIES

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter: Aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking

over het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 met de daaraan toegevoegde interpellaties van de heer Walter Peeters tot mevrouw Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra en tot de heer Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas.

BIJSTAND AAN PERSONEN

De Voorzitter : Wij behandelen nu de materie waarvoor Minister Steyaert bevoegd is, met name bijstand aan personen.

Mevrouw Smitt, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw C. Smitt, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, de begrotingsenveloppe „Bijstand aan personen" bedraagt 12.737 miljoen of 43,9 procent van het begrotingskrediet lopende uitgaven inzake de persoonsgebonden materie die 29.039 miljoen bedraagt.

In vergelijking met de aangepaste begroting 1982 betekent dit een vermeerdering van 6,7 procent. Wetende dat in de Vlaamse Executieve slechts een stijging van 5,6 procent was aanvaard, zien wij in de verhoging van 6,7 procent een blijk van speciale aandacht van de Vlaamse Executieve voor de zwaksten uit onze samenle-

Smitt

ving.

Zoals werd vastgesteld neemt de sector "Bijstand aan personen" een vrij belangrijke plaats in het geheel van de gemeenschapsbegroting. Daarbij komt - en dit werd trouwens ook door de Gemeenschapsminister benadrukt tijdens haar inleidende uiteenzetting bij de bespreking van de begroting in de Commissie - dat het overgrote deel van de begrotingskredieten rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking hebben op de personeelskosten. Terecht mag de Minister zeggen: „De welzijnssector is uiterst tewerkstellingsvriendelijk”.

Belangrijk is wel het volgende: de globale begrotingskost „Gezin en bejaardenhulp" werd opgesplitst. De kredieten voor de PMG-centra werden ondergebracht bij de sectie maatschappelijk welzijn. De kredieten voor bejaardenhulp zijn nu ingeschreven in de sectie Bejaardenzorg. De kredieten voor het administratief bestuur „Gezin en maatschappelijk Welzijn" vindt men nu in de secties 55 tot en met 60.

Thans een woord over het gezin en het kindzorgbeleid. De begrotingskredieten voor de particuliere en de openbare diensten voor gezins- en bejaardenhulp werden ten opzichte van 1982 verhoogd met 5,6 procent. Toch zullen, volgens de Gemeenschapsminister, ook dit jaar de prestatieduren van de bestaande diensten niet kunnen worden uitgebreid. Wij hopen evenwel, mevrouw de Minister, dat de overeenkomst die werd afgesloten tussen u en Minister Hansenne in het kader van het Interdepartementeel Fonds, wel een gedeeltelijke oplossing zal brengen aan de grote noden op dit vlak.

Voor het Nationaal Werk van Kinderwelzijn werd een krediet ingeschreven van 1.628,4 miljoen. Ten opzichte van de aangepaste begroting van 1982 is dit een verhoging van 5,6 ten honderd.

Nochtans is dit verhoogd krediet onvoldoende om de huidige werkingskosten te financieren, en werd aan de Hoge Raad gevraagd, besparingsvoor-

stellen uit te werken ten bedrage van 46,8 miljoen frank.

Het begrotingskrediet voor de sector jeugdbescherming werd vastgesteld op 2.379,2 miljoen frank.

De financieringsproblemen binnen deze sector stellen zich vooral in de kosten van onderhoud, huisvesting en opvoeding van de geplaatste minderjarige. Volgens de Gemeenschapsminister dienen maatregelen getroffen om betalingsmoeilijkheden te voorkomen.

Uit de begroting blijkt dat inzake het migrantenbeleid, de Gemeenschapsminister het accent legt op de uitbouw van de beleidsstructuren, het inrichten van Nederlands taalonderwijs, het aanmoedigen van de zelforganisatie. Het begrotingskrediet dat werd ingeschreven bedraagt 17,7 miljoen frank.

In de sector maatschappelijk welzijn zien we dat het begrotingskrediet voor de PMG-centra ongewijzigd is namelijk 51,5 miljoen frank. De Gemeenschapsminister deelde mede dat besloten werd tot erkenningstop, waar men intens werkt aan een nieuwe reglementering.

De Centra Maatschappelijk werk beschikken over 213,4 miljoen frank wat een verhoging inhoud van 5,6 procent. De tele-onthaaldiensten, in feite een zuivere vorm van vrijwilligerswerk, ontvangen een subsidie voor administratie en de begeleiding van de vrijwilligers en de beroepskrachten.

Het voorziene krediet is voldoende om de werking van de vijf erkende tele-onthaaldiensten te verzekeren in 1983.

Door het koninklijk besluit van 30 oktober 1981 werd de erkenning en de subsidiëring van de onthaalcentra mogelijk; tot op heden werden 18 onthaalcentra erkend. Het begrotingskrediet laat toe de personeelskosten te betoelagen. Tele-onthaal-onthaaltehuizen beschikt over 39,6 miljoen frank.

Voor het bijzonder fonds voor het maatschappelijk welzijn is een begrotingskrediet ingeschreven van 5 pro-

cent van het Gemeentefonds. Volgens de Gemeenschapsminister zijn de huidige criteria, een objectieve weergave van de werkingsdomeinen van de OCMW en de overeenstemming met de vooropgestelde principes.

Het fonds voor medische sociale pedagogische zorg voor gehandicapten, is de grootste begrotingspost in het gehandicaptenbeleid. Het begrotingskrediet dat werd ingeschreven is 5,672 miljoen frank.

In haar inleidende verklaring vestigt de Gemeenschapsminister de aandacht op de concrete moeilijkheden waarmede het fonds '81 wordt geconfronteerd, inzonderheid, de vraag naar meer opvang van gehandicapte volwassenen die vroeger werden doorverwezen naar psychiatrische instellingen, en waar ook volgens de Minister nog steeds een te groot aantal mentaal gehandicapten verblijven.

De Gemeenschapsminister hoopt, door een reconversie van instellingen voor kinderen, en door initiatieven voor meer zelfstandig wonen van gehandicapten, een oplossing te bieden aan het gestelde probleem.

Het voorziene krediet werd ingeschreven onder de post „Thuisbegeleiding" en bedraagt 15 miljoen frank.

Tot daar het verslag over de begroting en de beleidsvisie van de Gemeenschapsminister, bevoegd voor de sector „Bijstand aan personen”.

Bij de algemene bespreking komt tot uiting dat verschillende leden van de Commissie intens begaan zijn met de beperkte omvang van dit budget. De vraag werd gesteld hoe de Gemeenschapsminister denkt haar begroting in evenwicht te kunnen houden. Een lid zegt zelfs de indruk te hebben dat haar inleidende nota meer een verweer is dan een pleidooi voor haar beleid. Hierop antwoordde de Gemeenschapsminister dat haar uiteenzetting geen verweer is, maar uitgaat van de realiteit. Tijdens de bespreking is ook hier duidelijk geworden dat de Gemeenschapsminister binnen haar beleid prioriteit wil verlenen aan de kansarmen, waarover wij ons ten zeerste verheugen.

Smitt

Geachte vergadering, er werden ook heel wat concrete vragen gesteld omtrent het beleid binnen deze sector. Ik ben evenwel van oordeel dat het ons te ver zou leiden mocht ik al deze vragen en de genuanceerde antwoorden van de Minister hier ter sprake brengen. Daarom ben ik zo vrij dienaangaande te verwijzen naar mijn verslag.

Er werden evenwel twee vragen naar voren gebracht tijdens de bespreking in de Commissie die nog enige verduidelijking eisen. De eerste heeft betrekking op het gehandicaptenbeleid. Mevrouw Demeester heeft mij echter gezegd dat zij tijdens dit debat de vraag opnieuw zal stellen.

De tweede heeft te maken met de tewerkstellingsmogelijkheden in de welzijnssector. Vandaar dat ik zo vrij ben de vraag opnieuw te formuleren : hoe staat het nu met de mogelijkheden van de tewerkstelling binnen uw sector, maar dan gezien vanuit het interdepartementaal begrotingsfonds en is u tot een overleg kunnen komen wat de prefinanciering betreft voor deze vorm van tewerkstelling.

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dit is het verslag dat ik namens de Commissie heb naar voren gebracht. *(Applaus bij alle leden)*

De Voorzitter: De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, de persoonsgebonden aangelegenheden behoren, ingevolge de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen van 8 augustus 1980, tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen.

Wij hebben nu een Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg. Een Minister met eigen bevoegdheden en een eigen begroting, begroting die wij hier nu bespreken.

Een begroting is een beleidsinstrument bij uitstek. En wanneer wij, vanuit dat gezichtspunt uw begroting, mevrouw de Minister, ontleden, dan moeten wij ons toch wel de vraag stellen : hebben wij nu een eigen Vlaams gezinsbeleid en een eigen Vlaams

welzijnsbeleid. Tot onze grote ontgoocheling, mevrouw de Minister, moeten wij dan, aan de hand van uw begroting, vaststellen dat wij u wel moeten gelukwensen voor een aantal zeer positieve intenties, maar dat uw beleidsinstrumentarium zo minimaal is dat er van enig beleid nauwelijks sprake kan zijn.

Er zijn in dit opzicht drie duidelijke repercussies van de „schijnfederalisering" op de mogelijkheden van de Vlaamse Gemeenschap om een eigen beleid te voeren inzake gezins- en welzijnszorg die uiterst nefast en negatief zijn. Er is in eerste instantie de nationale beleidsstempel die er op drukt, er is verder de onsamenhangende verkaveling van bevoegdheden en er zijn ten slotte de totaal ontoereikende en bovendien nog onrechtvaardig-verdeelde financiële middelen. Wij weten het, dit wordt een afgezaagd refrein en deze namiddag zal ik uw collega De Wulf met gelijkaardige bedenkingen moeten confronteren. Maar het is de naakte realiteit waarvoor de Volksunie omstandig heeft gewaarschuwd en die het ons van dag tot dag duidelijker moet maken dat een volledige en echte federalisering van bevoegdheden én middelen, van macht én van de hefboomen van de macht meer en meer een onafwendbare noodzaak wordt voor het voeren van een op de eigen behoeften gericht beleid, met het daartoe rechtvaardig toebedeeld instrumentarium waarover iedere Gemeenschap vrij en naar eigen inzichten moet kunnen beschikken.

Zonder volledig en écht politiek, economisch en fiscaal federalisme : geen eigen beleid en ook niet, of zelfs allerm minst, een eigen Vlaams welzijnsbeleid.

Eerst en vooral is het, en dan nog meer uitgesproken vanaf het volmachtenbeleid van deze centrale regering, een vaststaand feit dat de nationale beleidsstempel zeer zwaar drukt op het welzijnsbeleid van de gemeenschappen. Als Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg moet u het stellen met gelden die u uit de nationale pot bij mondjesmaat worden toebedeeld. U verkeert dan ook in chronisch geldgebrek en moet voortdurend bedelen om bijkredieten.

Mevrouw de Minister, u zult de laatste zijn om tegen te spreken dat de toebedeelde middelen op verre na niet volstaan om de afgestane bevoegdheden uit te oefenen.

Dat er binnen de Vlaamse Regering dezelfde coalitie werkzaam is als in de centrale Regering is bovendien een bijkomend bezwarend feit. Wij kunnen inderdaad moeilijk verwachten dat deze coalitie een politiek zou volgen die anders georiënteerd is dan die van de nationale regering.

Verder blijven de bijzonderste basisvoorzieningen inzake welzijnszorg, tewerkstelling, volksgezondheid, sociale voorzorg, justitie, enzovoort in nationale handen. De harde kern van het sociaal beleid is dus in de handen van de nationale Ministers. Als Gemeenschapsminister moogt u, mevrouw de Minister, de randproblemen behartigen.

En ten slotte is er nog de onwil van de zuilenorganisaties, die zeer veel invloed hebben vooral in de „harde sectoren" van het welzijnsbeleid, die alles op alles blijven zetten om vanop het nationaal niveau ook de welzijnssector te blijven beheersen.

Een tweede belangrijke repercussie van de schijnfederalisering van 1980 op uw beleid is dat binnen de Vlaamse Regering dit historisch reeds verhakeld domein van de welzijnszorg nog verder en op een onsamenhangende manier wordt verkaveld. Uzelf, mevrouw de Minister, moet zich inlaten met de zogenaamde „Bijstand aan personen" : hulpverlening, mindervalidenzorg, bejaardenzorg, jeugdbescherming, gezinszorg en zo meer.

Uw collega De Wulf staat dan weer in voor de preventieve gezondheidszorg, die toch sterke raakpunten heeft met het welzijnsbeleid. Zo onder meer beheert hij samen met u het NWK.

Uw collega Poma is bevoegd voor jeugdbeleid, samenlevingsopbouw en zo meer. Opnieuw een deel onzinnige overlappingsen. De reglementeringen zijn navenant verkaveld en verschillen van werksoort tot werksoort.

Dat blijkt uit de zeer uiteenlopende wettelijke statuten en subsidieregelingen, de ongelijke erkenningsvoor-

Peeters

waarden- en duur, de ongelijke werkmiddelen, de verschillende uitbetalingsmodaliteiten, enzovoort.

Dat dit de efficiëntie, voorzichtig uitgedrukt, niet bevordert ligt uiteraard voor de hand.

Ten slotte zijn de financiële middelen, bestemd voor het welzijnsbeleid, beslist onvoldoende.

De verslaggeefster heeft er trouwens in haar zeer duidelijk en volledig verslag op gewezen. In uw toelichting bij uw begroting, die wij hier nu behandelen, schrijft u, mevrouw de Minister, - en ik citeer zomaar enkele door u gelegde accenten - : „dat de stap moet gezet worden van meer naar anders... dat de kansarmen absoluut de voorrang moeten krijgen... dat nieuwe werkmethodes moeten bedacht worden... rationalisatie... samenwerking... uitschakeling van overlappings... dat het streefdoel moet zijn een globaal en samenhangend gezins- en welzijnsbeleid tot stand te brengen en dat dit slechts mogelijk is mits een integrale benadering, waarbij alle domeinen als onderdeel van een geheel worden betrokken.

Het liedje raakt afgezaagd, mevrouw de Minister, want tot nog toe bleef dit alles bij mooie intentieverklaringen zonder concrete voorstellen.

U heeft wel een aantal raadplegingen opgezet. Er werden allerhande "hogeraden" gepland of zelfs al geïnstalleerd; ook veel werkgroepen en studiegroepen kwamen tot stand.

Maar meteen wordt alom verkondigd dat er geen middelen zijn, geen werkinstrumenten. In deze begroting betekent dat in de lopende uitgaven 1983 voor „Bijstand aan personen" 12.870,9 miljoen. Dit is 37,3 procent van de begrotingskredieten voor de Gemeenschapsaangelegenheden tegenover 41,1 procent in 1982.

Dit betekent dus bovendien nog een vermindering van bijna 4 procent, alhoewel er in 1982 al kredietverschuivingen en nieuwe middelen dienden toegestaan te worden omdat bepaalde uitgaven niet gedekt konden worden: zo onder meer + 452,8 miljoen toela-

gen aan gezinnen en instellingen, + 288,5 miljoen voor het NWK, + 60,4 miljoen voor cursussen voor gezinnen en opvoeders en opvoeding van gezinnen om maar de drie belangrijkste kredietverhogingen te noemen. Mevrouw de Minister, ik geloof, dat u ons daaromtrent toch enige toelichting verschuldigd bent.

Ten slotte, mevrouw de Minister, zouden wij enkele korte bedenkingen willen formuleren over wat er zich op een paar van de onderscheiden kavels van uw welzijnsbeleid gedurende een jaar Vlaamse Regering heeft afgespeeld: het gehandicaptenbeleid, het bejaardenbeleid, het OCMW en het NWK.

1. Wat het gehandicaptenbeleid betreft, ook hier doorkruisen nationale materies steevast de gemeenschapsaangelegenheden. Ik spreek uit ervaring. Men kan zelfs geen voorstel van decreet indienen of men stoot op een resem bevoegdheidsconflicten.

Niet enkel is de sociale zekerheid een nationaal instrument, ook het belangrijk beleidsinstrument, het „Rijksfonds voor Sociale Reclassering van Minder-Validen" is nog altijd een nationale instelling. Maar daarover, mevrouw de Minister, hebben wij het straks bij onze toegevoegde interpellatie in verband met de voorgenomen besparingsmaatregelen in de sector „functionele revalidatie". Meer algemeen moeten wij vaststellen dat het blijven bestaan van talloze soorten individuele financiële tegemoetkomingen, het blijven werken met procentuele ramingen van letsels of loonverlies, het gebrek aan onderscheid tussen integratietegemoetkoming en vervangingsinkomens, maken dat het inkomensprobleem van de gehandicapten ten volle blijft. Bovendien blijft nog steeds de tendens bestaan om andere gezinsleden mee de financiële kosten te doen dragen en zo de gehandicapte nog meer gezinsafhankelijk te maken dan nu reeds het geval is. Dat de overheid van het zogeheten „basisdossier" nog altijd beweert dat het niet haalbaar zou zijn is ten slotte tot op heden een niet-gemotiveerde uitspraak gebleken.

In verband met het gehandicaptenbeleid, mevrouw de Minister, nog een

laatste woord over het instellingsbeleid, dat gevoerd wordt via het Fonds '81. Dit Fonds '81 slurpt het grootste deel op van uw begroting. De uitbetaling van de subsidies loopt echter vrijwel in het honderd.

Ten eerste wil men aan een soort reconversie doen in deze sector. Men, dat wil zeggen, dat vanuit een nationaal beleid van afbouw van ziekenhuisbedden en psychiatrische bedden „men" een aantal categorieën van gehandicapten wil afvoeren naar het Fonds '81. Maar dat Fonds wil dan op zijn beurt, eveneens om budgettaire redenen, bepaalde categorieën zoals karaktergestoorde jongeren en ex-gedetineerden, doorverwijzen - of moeten wij niet eerder zeggen afwijzen - naar de gerechtelijke instellingen.

Ten tweede treft men in de instellingen, die door het Fonds '81 gesubsidieerd worden, een mengelmoes van categorieën van gehandicapten aan. Er bestaan immers geen ernstige toelatings- noch classificatiecriteria. Er is ook geen enkele instantie die zich met de toewijzing van gehandicapten aan instellingen bezighoudt. Verder wil men ook hier de betrokkenen of hun gezinnen nog veel meer laten bijdragen in de dagprijsvergoeding, ook al gaat het dikwijls om personen en gezinnen die daartoe nauwelijks in staat zijn. Of moet het OCMW ook hiervoor opdraaien? Daarover trouwens straks nog een woordje. Eigenlijk verdoezelt deze verhoging van eigen bijdragen een totaal verkeerd instellingsbeleid.

Men wil, zoals in de gezondheidssector, de instellingen afbouwen. Het is echter helemaal niet duidelijk wat er in de plaats komt. Er is duidelijk een gebrek aan een degelijk uitgebouwde en vooraf gedifferentieerde, behoeftegerichte programmatie.

De grootschaligheid van OCMW's en zuilenorganisaties van de jongste jaren belemmeren trouwens de verwezenlijking van alternatieven. Bovendien blijven de instellingen afgietsels van het traditioneel medisch ziekenhuismodel, met de enorme kostprijs die daaraan verbonden is.

2. Een tweede reeks van sectoriële be-

W. Peeters

merkingen, mevrouw de Minister, betreft de bejaardenzorg.

Ook het bejaardenbeleid zit geklemd tussen het nationale en het gemeenschapsniveau.

Het zo belangrijke, maar regionaal op zeer ongelijke wijze gevoerde, huisvestingsbeleid is een nationale zaak. De hele sector van de psycho-geriatrie ontsnapt al evenzeer aan de gemeenschapsbevoegdheid.

Ook de dagprijs in de bejaardentehuizen, de onderhoudsplicht van naastbestaanden en de tussenkomst van het OCMW worden, via de prijsreglementering, dus via het Ministerie van Economische Zaken, nationaal bepaald.

Vanuit het centraal beleid wordt, dus ook in de sector bejaardenzorg, een politiek gevoerd van verhoging van de bijdrage door de bejaarde, waardoor ook hier de problemen afgewenteld worden op de Gemeenschap en vooral op de gemeenten, die moeten zorgen voor de opvang, de dienstverlening en de begeleiding. Die diensten worden voor een deel verzekerd door de nationaal geplande verzorgingsbedden van volksgezondheid, ter vervanging van de overtollige ziekenhuisbedden. Maar de coördinatie tussen nationaal en gemeenschapsbeleid is meer dan zoek. Van een samenhangend, doeltreffend, globaal, eigen Vlaams bejaardenbeleid kan er dan ook in het geheel sprake zijn.

Hoe dan ook, de bejaarde zelf betaalt het gelag.

3. Nog een woord over de OCMW's. Inderdaad, mevrouw de Minister, ook die vallen onder nationale bevoegdheid. U, als Gemeenschapsminister, kunt via uw voorgedij over de OCMW-diensten - bejaardenhulp, diensten-centra enzovoort - en door middel van het Fonds voor maatschappelijk Welzijn alleen maar allerhande „drempelverlagende" initiatieven steunen, maar ook niet meer dan dat, want het nationaal beleid bepaalt de werkingsmogelijkheden.

Steeds meer lasten worden afgewenteld op de burgers en zo zij niet kun-

nen betalen op de OCMW's. Van 1979 tot 1980 steeg de uitgavenlast van de OCMW's dan ook met niet minder dan 26 % !

Daartegenover wil de nationale overheid besparingen opleggen aan de OCMW' en de gemeenten.

Dus net nu de noden, waarmee de OCMW's te maken hebben, omvangrijker en complexer worden, wil men hun middelen en mogelijkheden beperken en dit terwijl het OCMW de laatste instantie is waarop de mensen kunnen terugvallen. Op die wijze wordt door het centraal beleid aan de Gemeenschappen, ook via de OCMW's een welzijnsbeleid opgedrongen waarbij de Gemeenschappen zelf geen enkele inbreng hebben in het leggen van eigen prioriteiten, noch bij het inspelen op eigen behoeften ; kortom, geen enkele kans hebben tot het voeren van een eigen beleid, op eigen verantwoordelijkheid en met eigen middelen.

4. Om te besluiten nog een vraag, mevrouw de Minister, in verband met het NWK.

In een nota van 17 februari 1983 van de directeur-generaal van het - nog altijd unitaire - NWK geeft deze richtlijnen aan de bestuursdirecteurs, de directeurs en de diensthoofden van het NWK waarbij hij meldt dat voortaan de briefwisseling in verband met het NWK niet meer gericht moet worden aan de directeur-generaal bij het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, doch wel aan de administrateur-generaal van de Vlaamse Gemeenschap.

Mogen wij van u vernemen, mevrouw de Minister, waar de directeur-generaal van het unitaire NWK de macht haalt om zich zo maar te substituëren in de rol van de secretaris-generaal van het Vlaamse Ministerie en opdrachten te geven aan de bestuursdirecteurs, de directeurs en de diensthoofden van het NWK op een ogenblik dat het NWK reeds lang in de Vlaamse Gemeenschap thuishoorde ? Tevens zouden wij van u willen weten, mevrouw de Minister, waarop u wacht om een ontwerp van decreet in te dienen tot oprichting van een „Vlaams Werk voor Kinderwelzijn" ?

Waar blijft ten andere het reeds lang door het nationaal „Ministerieel Comité voor Institutionele Hervormingen" in het vooruitzicht gestelde wetsontwerp tot afschaffing of herstructurering van sommige parastatalen waaronder het NWK en ook het FSRMV, waarover straks meer bij onze interpellatie ?

De heer L. Dhoore : Het wetsontwerp is toch ingediend.

De heer W. Peeters: Wij hebben daarvan alleen kennis via de pers.

De heer L. Dhoore : Bij mijn weten werd het reeds in de Kamer ingediend voor een aantal parastatalen.

De heer W. Peeters : Wij hebben alleen langs de media vernomen dat een dergelijk wetsontwerp aan het advies van de Raad van State zou onderworpen zijn, uitgaande van het centraal ministerieel kabinet.

Wij besluiten. Het is duidelijk dat, ook en vooral zelfs - inzake welzijns- en gezinsbeleid, de „schijnfederalisering" van 1980 in feite de centrale regering in eerste instantie de kans heeft gegeven verantwoordelijkheden af te schuiven op de Gemeenschappen, zonder dat de centrale regering daarbij de eigenlijke hefboomen van het beleid zelf uit de hand geeft. De Vlaamse zogenaamde „Executieve" kan alleen nog „uitvoeren" wat nationaal zo goed als vastligt.

Ook u, mevrouw de Minister, kan alleen nog in de marge wat afbrokkelend welzijn herverdelen, zonder het welzijn van de bevolking te verhogen.

Mevrouw de Minister, met uw instemming wil ik thans aansluitend bij deze uiteenzetting enkele vragen stellen in verband met de unilaterale besparingsmaatregelen gepland door het Rijksfonds voor sociale reclasseering van minder-validen. Op dit ogenblik worden een groot deel van de revalidatiecentra door onrust en onzekerheid beroerd ingevolge de voorgenomen unilaterale besparingsmaatregelen getroffen ten opzichte van de revalidatie-centra voor mentaal gehandicapten, de zogenaamde PSY-centra, en ten opzichte van de revalidatiecentra voor gehoor- en spraakgestoorden, de zogenaamde NOK-centra.

Mevrouw C. Smitt (CVP), Secretaris van de Raad, die namens de bevoegde commissie verslag uitbracht over de begrotingsmaterie bijstand aan personen

Deze maatregelen, uitgaande van het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen, bedreigen immers een belangrijk aantal revalidatiecentra, rechtstreeks en acuut, in hun bestaan.

Inhoudelijk wensen wij hier niet dieper op deze geplande maatregelen in te gaan. Zij bestaan in grote lijnen in ten eerste, het optrekken van de inschrijfbaarheid in deze centra van 20 naar 30 procent voor geestelijke ongeschiktheid, ten tweede, het intrekken van de erkenning - dus de sluiting - van de zogenaamde parallelle centra volgens drie criteria en ten derde het invoeren van een matigingsticket voor para-medische prestaties gaande van 20 tot 60 procent.

Deze PSY en NOK-centra worden hierdoor fundamenteel in hun bestaan acuut bedreigd. Het gaat om 188 diensten. In deze 188 diensten staan 2.000 werkers in voor de ambulante behandeling en begeleiding van minstens 20.000 minder-validen : stem-, spraak-, taal- en gehoorgestoorden,

leergestoorden, mentaal gehandicapten, ontwikkelingsgestoorde kinderen, autistische kinderen, MBD-kinderen, enzovoort.

De functionele revalidatie is een persoonsgebonden aangelegenheid die volgens artikel 5, § 1, II, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen aan de Gemeenschappen werd toegewezen.

Het probleem van de revalidatiecentra is dan ook de zoveelste schakel in de communautaire problematiek die in dit land nagenoeg elk dossier vroeg of laat, en eerder vroeg dan laat, bezwaart. Communautaire problematiek waarbij de zogenaamde staatsvorming van 1980 de zaken zo mogelijk nog moeilijker, nog ingewikkelder heeft gemaakt. De Volksunie heeft, dacht ik, destijds meer dan voldoende gewaarschuwd voor de nefaste gevolgen van deze schijnfederalisering.

Ik zie mij dan ook genoodzaakt, mevrouw de Minister, u in verband met dit zoveelste neo-unitaire achterhoedegevecht, dit keer in de sector van de revalidatiecentra, enkele dringende vragen te stellen. Als bevoegde Gemeenschapsminister wordt u hier immers een stuk bevoegdheid onthouden en een stuk financiële middelen ontnomen. De functionele revalidatie is duidelijk, bij wet bepaald, gemeenschapsmaterie. De voorgenomen maatregelen in de betrokken revalidatiecentra gaan echter uit van het Rijksfonds voor Sociale Reclassering van minder-validen waarvan de beheerraad nog altijd paritair is samengesteld en dat nog steeds onder het centraal departement van het nationaal Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid ressorteert.

Het is vanuit dit centraal Rijksfonds dat de besparingsmaatregelen in zijn statutaire uitgaven in de nota's CG/1982/428 D en volgende aan de betrokken revalidatiecentra werden bekendgemaakt.

Een nog niet-gefederaliseerde parastatale van een centraal departement plant dus besparingsmaatregelen in een sector, namelijk de functionele revalidatie, sector waarover de bevoegdheid door de bijzondere wet van 1980 aan de Gemeenschappen en Ge-

westen is toegewezen.

Ik heb de nationale Minister van Tewerkstelling en Arbeid daarover vragen gesteld, zowel in de Commissie als in de openbare vergadering en ook, bij de behandeling van zijn begroting onlangs in de Senaat.

Ik citeer eerst zijn antwoord uit het verslag van de Senaatscommissie : „De Minister verklaart dat dit een algemeen probleem is dat zich voordoet bij een aantal parastatalen die over de Gewesten en Gemeenschappen moeten verdeeld worden. Er zal een wetsontwerp worden ingediend om de gewest- en gemeenschapsaspecten van het Rijksfonds voor Sociale Reclassering van minder-validen en de RVA uit de nationale structuur te halen. De Gewesten en Gemeenschappen zullen nieuwe parastatalen instellen of die bevoegdheden door hun administratie laten uitoefenen. Zij kunnen de regeling van de materies die hen betreffen, nu reeds wijzigen. Een nieuwe regeling op nationaal niveau is niet meer mogelijk”.

De nationale Minister heeft dit standpunt bij de behandeling van zijn begroting in de openbare vergadering in de senaat nog geëxpliceerd. Ik citeer: „Krachtens de wet van 8 augustus 1980 valt het gehandicaptenbeleid onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen. Het Fonds is evenwel nationaal en moet gecommunautariseerd worden. Toch kunnen Gemeenschaps- en Gewestexecutieven met dergelijke instellingen een beleid voeren. Tot nog toe is dit probleem voor het Rijksfonds voor Sociale Reclassering van minder-validen nog niet gerezen omdat het steeds zelffinancierend was. De communautarisering van het Fonds zal problemen oproepen op het stuk van de bevoegdheden en verdeelsleutels van de inkomsten. Het is dus niet omdat de instelling nationaal blijft dat de wetten van 8 en 9 augustus 1980 niet van toepassing zijn. Thans is het nog te vroeg om te handelen. Als de werkgroep - bedoeld wordt de werkgroep 22, binnen het Rijksfonds de opdracht kreeg besparingsvoorstellen in de statutaire uitgaven van het Fonds te bespreken - volgende week - wij waren op dit ogenblik 24 februari 1983 - in zijn

W. Peeters

verslag een of andere maatregel voorstelt, moet aan de collega's van de bevoegde Gemeenschappen gevraagd worden of zij akkoord gaan. Zoniet moet de leiding van het Fonds extramiddelen vragen, die op de gemeenschapsbegroting worden uitgetrokken."

Vooraf wat dit laatste betreft, verkeren wij nog steeds in het ongewisse, behalve aangaande het feit dat op de gemeenschapsbegroting, die wij thans behandelen, in deze „extramiddelen" in ieder geval niet is voorzien.

Uw eigen standpunt, mevrouw de Minister, als betrokken en in feite ter zake bevoegd Gemeenschapsminister, uw standpunt zowel wat bevoegdheden als middelen betreft, is ons nog steeds geheel onbekend.

Bovendien moeten wij vaststellen dat de nationale Minister van plan is deze sector, waarvoor de Gemeenschapsminister bevoegd is, eerst te saneren en dan pas te federaliseren. Deze werkwijze hypothekeert uiteraard bij voorbaat iedere beleids optie in de sector functionele revalidatie. Zij betekent immers de overheveling van een bevoegdheid nadat zij van haar substantiële inhoud werd ontdaan.

Bovendien vrezen wij, met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid, wat de gecorrleerde financiële middelen betreft, dat er, na de voorgenomen unilaterale saneringen, niet veel meer te federaliseren zal zijn.

Wij stellen ons in die zin bovendien ook vele vragen, mevrouw de Gemeenschapsminister, rond de door de centrale Minister blijkbaar reeds geanticiperde problemen - en ik verwijs naar zijn citaat - omtrent bevoegdheden en verdeelsleutels, zoals hij in zijn antwoord in de Senaat te kennen gaf.

Deze hypotheek op uw bevoegdheden en financiële middelen ter zake, mevrouw de Minister, is vooral onaanvaardbaar, daar waar zowel beleids opties als financiering, binnen het nationale Rijksfonds en de tot nog toe van kracht zijnde nationale wetgeving,

ernstig misgroeid zijn. Op deze wijze wordt u elke kans op een zinvolle, efficiënte, behoeftengerichte beleidswending bij voorbaat ontnomen. Wij hebben hierbij een paar ernstige bedenkingen.

De betrokken revalidatiecentra werden tot dusver erkend op basis van de wet van 16 april 1963. Zij worden slechts in beperkte mate gesubsidieerd via onderhoudstoelagen. Hun leefbaarheid wordt voor het grootste deel bepaald door de terugbetaling van de geleverde prestaties : logopedie, ergotherapie, psychomotoriek en zo meer.

De tewerkstelling van meer dan tweeduizend medewerkers en de financiering van deze centra is dus rechtstreeks afhankelijk van dit prestatiesysteem. De Volksunie heeft destijds, ook in het parlement, luidop en herhaaldelijk, gewaarschuwd voor de misgroei van deze, nochtans voor de reïntegratie van de minder-validen zo belangrijke sector, misgroei die in deze prestatiegebonden financiering zelf reeds was ingebouwd. Het begrip revalidatie heeft in de loop van de laatste twintig jaar bovendien een grondige inhoudswijziging en -verruiming ondergaan. De evolutie van loutere zorg om de grove locomotorische functies tot de hedendaagse „totale integratie-revalidatie" verliep gestaag, doch niet zonder moeilijkheden, en zoals vaker voorkomt, hinkte de wetgever steeds een heel eind achterna op de wetenschappelijke inzichten.

Door deze gestadige verruiming van het begrip revalidatie zelf ontstonden grote moeilijkheden in het samengaan van nieuwe mogelijkheden en opdrachten enerzijds met een achterna hinkende wetgeving en reglementering ter zake anderzijds.

Vooraf het revalidatiestadium van de sociale, familiale en professionele integratie of reïntegratie levert vandaag grote problemen op voor dat centrum dat zich dit tot doel stelt. Deze integratie is immers niet te bereiken langs louter technische verstrekkingen. Een dergelijk centrum moet de mogelijkheden krijgen, qua personeel, uitrusting en subsidies, om buiten de vier muren van een gebouw te handelen.

Het moet in het milieu van de te reïntegreren minder-valide kunnen gaan, in zijn bedrijf, in de school, in de stad... De revalidatie moet in de wereld, in de maatschappij gebeuren.

Dit is onmogelijk te realiseren zolang de revalidatiecentra in een prestatiesysteem zitten. Dit systeem verplicht hen immers alle noodzakelijke interventies te beperken tot een aaneenschakeling van individuele, technische handelingen, sterk begrensd in de ruimte, het therapielokaal, en in de tijd, 30 of 45 minuten, en dit slechts 4 maal per dag.

Ook financieel zijn deze verstrekkingen sterk begrensd. De nationale wetgever past op de revalidatiecentra dezelfde reglementering toe als die voorzien voor de privé-fysiotherapeuten en -kinesitherapeuten.

Dat verplicht de therapeuten in de revalidatiecentra te stoppen met hun verstrekkingen op het niveau van hetzelfde financieel plafond, K 12 of M 17,5, of eronder. Bovendien kunnen slechts erkende therapeuten binnen de centra gehonoreerd worden, ik bedoel therapeutentypes. Een schrijnwerker bijvoorbeeld, die toch pertinente diensten zou kunnen bewijzen bijvoorbeeld, pre-professionele houtbewerking, een sociaal assistente en zo meer kunnen niet gehonoreerd worden binnen dit prestatiesysteem. En wat bovendien nog erger is, de verstrekking moet gebeuren aan de minder-valide zelf.

Het centrum dat met het milieu van de minder-valide wenst te werken, in de hoop het probleem van deze minder-valide beter en efficiënter te kunnen oplossen, werkt dus „pro deo".

Verder is er in dit prestatiesysteem geen enkele plaats voor permanente vorming van de medewerkers, noch voor enige andere - op het eerste gezicht - „niet-therapeutische" activiteit.

Kortom, mevrouw de Minister, de conclusie ligt voor de hand.

Revalidatie is slechts effectief, wanneer zij in een forfaitair financieel systeem kan werken. Wil een centrum toch een totale integratie-revalidatie

W. Peeters

financieren via het bestaande prestatie-systeem, dan is dat alleen mogelijk via allerhande ronduit frauduleuze praktijken van dubbel gebruik, parallelle financiering, overlapping... ik hoefde waslijst van gekende misbruiken, geloof ik, hier niet op te sommen. Deze is u meer dan voldoende bekend.

Ik herhaal het, mevrouw de Minister, de Volksunie heeft hiervoor herhaaldelijk gewaarschuwd.

De kans om er, vanuit uw bevoegdheid als Gemeenschapsminister, iets aan te doen dreigt u nu te ontsnappen.

De Volksunie waarschuwt u opnieuw. Want, mevrouw de Minister, het is toch niet ernstig, nu men in het Rijksfonds vaststelt dat er in de sector bespaard moet worden, dit ten eerste te doen ten koste van twee welbepaalde types van centra, zonder dat daar een specifieke aanleiding zou toe bestaan, tenzij men ze gewoonweg wil liquideren. Maar dan moet het Rijksfonds dat ook luidop zeggen.

En daar heeft het Nationale Rijksfonds in de uitoefening van een bevoegdheid die bij wet aan de Gemeenschappen werd toegewezen trouwens het recht niet toe. En ten tweede is het niet ernstig dat het Rijksfonds zich hierbij beroept op misbruiken die juist ingevolge de onzinnige prestatiegebonden financiering zijn ontstaan. De betrokken revalidatiecentra zijn zich daar trouwens al lang zelf van bewust. Reeds jarenlang eisen zij een subsidiëring op forfaitaire basis door middel van weddetoelagen en werkingskosten. Reeds begin 1980 hebben zij zelf een voorstel tot wijziging van het subsidiëringssysteem ingediend. Dit voorstel bevatte trouwens reeds ruime besparingsmogelijkheden zoals personeelstop, inplantingsbeperkingen en zo meer.

Het Rijksfonds is hier zelfs nooit willen op ingaan, zelfs niet verbaal. Met verbijstering stellen we nu - na 3 jaar - vast dat de administratie van het RSRMV zeer verregaande maatregelen voorbereidt, die dan nog duidelijk alleen de NOK- en PSY-centra viseren, namelijk uitsluiting van een be-

langrijke groep gehandicapten, arbitraire intrekking van de erkenning van een groot aantal revalidatiecentra en drastische beperking van aantal en duur van de prestaties, mede door het opleggen van een ondraaglijk remgeld van gemiddeld 40 % ten laste van de minder-valide.

Mevrouw de Minister, als beleidspersoon, die steeds nauw bij de gehandicaptenproblematiek betrokken is geweest, zult u het met mij eens zijn dat dit geen besparingsmaatregelen zijn, maar liquidatiemaatregelen, waarvan de gevolgen voor de gehandicapten nauwelijks te overzien zijn.

Ten slotte, mevrouw de Minister, mag ik er op wijzen, zoals u wellicht ook zult weten, dat een diepgaande technische studie aangetoond heeft dat de voorgestelde maatregelen zelfs niet eens op ernstige budgettaire argumenten kunnen berusten.

Ik wens dan ook te besluiten met enkele zeer duidelijke vragen. Wij hopen dat wij, na uw antwoord, klaarder zullen zien in deze, vooral communautair zeer verwarde en ingewikkelde toestand, die op dit ogenblik de functionele revalidatie in Vlaanderen naar een toekomstgericht beleid toe, op zijn zachtst uitgesproken, zwaar hypothekeert.

Eerste vraag : hoe was het mogelijk dat tot op heden het Rijksfonds voor Sociale Reklassering van Minder-Validen nog steeds nationaal is gebleven en dit terwijl de wet op de staatshervorming duidelijk de bevoegdheid over het gehandicaptenbeleid aan de Gemeenschappen had toegewezen ?

Tweede vraag : zal u als Gemeenschapsminister uw verantwoordelijkheid opnemen inzake de onmiddellijke federalisering van de functionele revalidatie van de minder-validen en in welke mate ?

Ten derde, zal u als Gemeenschapsminister dulden dat de door het Rijksfonds voorgenomen besparingsmaatregelen bij voorbaat, enerzijds, uw bevoegdheden ter zake uithollen en, anderzijds, de daartoe voorziene middelen via nog gecontesteerde verdeelsleutels beperken ?

Bent u, als Gemeenschapsminister,

ook niet van oordeel dat die sector eerst moet gefederaliseerd worden en pas dan gesaneerd, volgens eigen Vlaams inzicht en eigen Vlaamse accenten ?

Ten vierde, wat denkt u als Gemeenschapsminister over de door het Rijksfonds voorgestelde besparingsmaatregelen ? Ziet u een noodzakelijke sanering van deze sector, na federalisering, in dezelfde zin ? Of heeft u ter zake een andere beleidsvisie ? Wat is onder meer uw opvatting betreffende de prestatiegebonden financiering van de revalidatiecentra tegenover de forfaitaire ?

Ten slotte, mevrouw de Minister, wanneer mogen de Vlaamse revalidatiecentra vanwege u, als Gemeenschapsminister, een duidelijke beslissing verwachten ? (*Applaus bij de VU*)

De Voorzitter : De heer Constant De Clercq heeft het woord.

De heer C. De Clercq (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, vorig jaar hebben wij tijdens de bespreking van deze begroting de bijzondere aandacht van de Executieve gevraagd en vooral van mevrouw de Minister in verband met het probleem van de armen en de kansarmen. Wij hadden gesteld dat dit van onzentwege een voorkeuroptie betrof, omdat wij ervan uitgaan dat wij deze mensen als volwaardigen dienen te beschouwen en dat de onrechtvaardigheden op het vlak van sociale, politieke en andere niveaus dienen te worden weggewerkt.

Dit jaar wensen wij een voorkeuroptie te formuleren ten aanzien van het gezin, mede wegens de inleiding van mevrouw de Minister in verband met de begroting 1983, waaronder gezins- en kinderczorgbeleid vermeld zijn.

Het spreekt vanzelf dat op het vlak van de welzijnszorg het gezin een centrale plaats inneemt.

Met het koninklijk besluit van 4 augustus 1981 werd een Vlaamse Hoge Raad voor het Gezin opgericht die intussen reeds flink werk heeft geleverd.

In dat verband wil ik bijzonder uw aandacht vragen voor een initiatief

De Clercq

dat wij met enkele leden van de CVP-fractie hebben genomen in verband met het gezinsbeleid. Het gaat hier meer bepaald om de oprichting van een commissie gezinsarbeid.

De inspanningen die tot nog toe werden gedaan ten voordele van de gezinnen kunnen niet worden miskend, maar zij zijn, helaas, gezien de huidige crisistoestand, nog ontoereikend.

Een betere maatschappij waar rechtvaardigheid, welzijn, en geluk worden nagestreefd, moet de absolute voorrang geven aan het gezin, vooral in de crisistijd waarin wij thans leven, omdat juist het gezin, vooral in de crisistijd waarin wij thans leven, omdat juist het gezin de meeste waarborgen biedt van bestaanszekerheid, van welstand en van geluk. De CVP-fractie is de mening toegedaan dat het gezinsbeleid een wezenlijk en volwaardig bestanddeel moet blijven van het beleid. Het gezin is en blijft de kern van de samenleving. Alle gezinsleden moeten gelijke kansen krijgen om zich te ontplooien. Het gezin is tevens het meest geschikte milieu voor de opvoeding van de kinderen. Het moet derhalve ook aan bod komen in het Vlaamse overheidsbeleid.

In de Senaat hebben wij verklaard achter de verschillende doelstellingen van de regering te staan in verband met het socio-economisch beleid, de gezondmaking van de openbare financiën, de specifieke tewerkstellingsbevordering en de vrijwaring van de sociale zekerheid. Wij hebben eraan toegevoegd dat wij vrezen dat er een probleem zou rijzen wanneer men uitsluitend blijft hameren op deze socio-economische en financiële problematiek en op deze prioriteiten.

Het gevaar is niet denkbeeldig dat bepaalde waarden - ik denk wat ons betreft aan de gezinswaarden - worden doodgedrukt, vergeten of ondergeschikt gemaakt aan de tegenstelling van kapitaal en arbeid.

Ik zou een dergelijke toestand durven te noemen, zoals de Nederlanders, de „verrikkering” van het regime en de „verrikkering” van het beleid. Dit wil zeggen dat iedereen nog wenst in te

staan voor zichzelf maar dat er geen solidariteit en nog veel minder waarden in verband met cultuur aanwezig zijn. Deze vrees lijkt mij niet ongegrond omdat juist in deze tijd, naast de socio-economische en financiële problematiek, één van de grote afwezigheden het ontbreken is van waarden en motivering.

Om dit probleem op te lossen hebben we een voorstel van decreet tot oprichting van een Commissie „Gezinsarbeid” bij de Vlaamse Raad ingediend. Ons uitgangspunt is inderdaad meer gezinsbevorderende maatregelen te doen nemen in het algemeen en inzonderheid voor de thuiswerkende ouder. Wij wensen dat op objectieve en serene wijze deze problematiek zou worden bestudeerd ten aanzien van personen, ten opzichte van de uitoefening van een verantwoordelijkheid op opvoedkundig gebied, op het gebied van de begeleiding, de verzorging en de welzijnstaken.

Een hernieuwde positiebepaling van het gezin is inderdaad noodzakelijk, volgens ons van het kerngezin. Het gezinsbeleid kan niet worden geïsoleerd. Daarbij dienen de sectoren te worden betrokken van de volledige Vlaamse regering waarvoor zij bevoegdheid heeft.

In onze opvatting van persoon, gezin en maatschappij zijn wij van oordeel dat het gezin de cel is en blijft van de samenleving. In het kader van de groeiende emancipatie moet het gezin de waarborgen krijgen dat haar individuele leden uiteraard de kansen op volwaardige ontplooiing kunnen krijgen. Omwille van de reële keuze moeten er een stel hinderpalen worden weggeruimd. De maatschappij dienende gezinstaken moeten worden erkend. De nodige maatregelen moeten worden getroffen opdat beroeps-taak - gezinstaat maximaal harmonieus kan geschieden en dat ook met bepaalde aspecten verbonden aan het probleem van de thuiswerkende ouder bij decreet of bij besluit van de Executieve rekening wordt gehouden.

Er zijn inderdaad een viertal functies die wij zouden kunnen onderscheiden in de verhouding gezin-maatschap-

pij : de gezinnen, de arbeid, de sociaal-culturele sector en de ontspanning.

Het is volgens ons aangewezen dat een soepelheid moet worden tot stand gebracht, die beoogt dat één deelterrein, zijnde het gezin, voor 100 procent kan worden beleefd. Derhalve meenden wij met dit voorstel een poging te kunnen doen die erin bestaat objectief en sereen deze problemen te bestuderen en ter zake, aan de Gemeenschapsminister de passende voorstellen over te maken. Aanvankelijk was het onze bedoeling dat deze Commissie bij decreet zou worden opgericht. Tijdens een behandeling in de Commissie voor bijstand aan personen, is de Gemeenschapsminister zo vriendelijk geweest daar, met betrekking tot deze problematiek, praktische formuleringen en oplossingen voor te stellen en daaraan uitvoering te geven. Het voorstel was dat in de huidige Vlaamse Hoge Raad voor de Gezinnen een werkgroep zou worden opgericht die precies deze taken en doelstellingen van het voorstel van decreet zou onderzoeken en zou trachten deze tot een goed einde te brengen.

Het verheugt mij, mevrouw de Minister, dat deze werkgroep inmiddels werd samengesteld onder voorzitterschap van professor doctor Van Mechelen, Voorzitter van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen en dat u inderdaad beloofde deze voorstellen te zullen uitvoeren.

De opdracht van bedoelde commissie is duidelijk vermeld in het document 151. Wij hebben deze problematiek reeds behandeld in de Commissie. Ik zal dan daar ook niet langer blijven bij stilstaan.

Mevrouw de Minister, wij danken u voor dit initiatief. Het is inderdaad zó dat wij ons naar de toekomst moeten richten. Enerzijds hebben wij de plicht, om redenen van erkenning en waardering, de beslissing te vragen en de maatregelen te bevorderen die daarop gericht zijn. Anderzijds hebben de betrokken gezinnen recht op de uitvoering, de benadering en de voorgestelde oplossing. In de mate dat wij rechten en plichten kunnen ver-

De Clercq

zoenen, mede in het raam van deze Commissie en vooral wat de werkzaamheden en de resultaten van deze werkzaamheden in de Commissie betreft, zullen wij ongetwijfeld hebben bijgedragen tot een positief Vlaams welzijnsbeleid voor het gezin.

Mevrouw de Minister, daarvoor wens ik u nogmaals te danken. Men moet vanop deze tribune niet steeds kritiek uitspreken. Ik meen dat een woord van dank ook een balsem kan zijn op de harde kritiek die hier door u vaak wordt ervaren.

De Voorzitter : De heer Anthuenis heeft het woord.

De heer G. Anthuenis (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, in de Commissie verklaarde de Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg dat het hoofdaccent van haar bejaardenbeleid blijft ; het bevorderen van maatregelen die de bejaarden moeten toelaten zoveel mogelijk in eigen midden te vertoeven.

Bejaardenhulp en thuisverzorging zijn volgens de Minister van wezenlijk belang. Wij kunnen dit ten volle beamen.

Vorig jaar bij de bespreking van de begroting 1982 heb ik reeds gewezen op een aantal gevolgen van deze politiek.

De gemiddelde leeftijd van opname in een rustoord stijgt jaar na jaar, als gevolg van een hele reeks thuisverzorgingen zoals gezins- en bejaardenhulp, warme maaltijden aan huis, poetsdienst aan huis, klusjes en boodschappendiensten.

De bejaarde blijft dus zo lang mogelijk in zijn vertrouwde omgeving. Hij komt pas naar een bejaardentehuis op het ogenblik dat hij zichzelf niet meer kan helpen. Hieruit volgt dat er zich in vele instellingen een nijpend tekort aan verzorgend personeel voordoet, waarvan onze bejaarden in de instellingen het slachtoffer zijn. Het tekort aan personeel brengt menselijk - psychologisch met zich mede dat vele personeelsleden bijna bandwerk dienen te verrichten bij de verzorging

van onze bejaarden in instellingen.

Tijd voor een bemoedigend woordje of een opbeurend gesprek blijft er zelden of nooit over. Daarom heb ik vorig jaar reeds verwezen naar een mogelijke oplossing in de goede richting, namelijk tussen de rustoorden en de V-Diensten nog een tussencategorie te creëren met name de verzorgingsinstelling of verzorgingsdiensten voor bejaarden.

Deze verzorgingsdienst voor bejaarden zou dan in de bestaande rustoorden in een bepaalde verhouding kunnen geïntegreerd worden.

De bedoeling is dat voor een deel „verzorgingsdienst voor bejaarden” andere personeels- en subsidiëringsnormen zullen gehanteerd worden dan in het deel „rustoord”. Deze politiek zal alleszins aan onze bejaarden, die intensieve verzorging nodig hebben, ten goede komen.

Ook uit menselijk oogpunt houdt dit voordelen in. De bejaarde kan nu veel vlugger terugkomen in zijn eigen omgeving na een hospitalisatie terwijl nu steeds een hele lijdensweg dient te worden afgelegd.

Een bejaarde die bijvoorbeeld valt en zijn heup breekt gaat eerst naar een hospitaal, nadien wordt hij overgebracht naar een dienst voor revalidatie, om ten slotte na maanden terug te belanden in zijn eigen rustoord.

Men kan zich inbeelden welk een probleem dit met zich meebrengt op menselijk vlak, op gebied van vereenzaming enzovoort.

Ondanks het feit, mevrouw de Minister, dat ik vorig jaar reeds uitvoerig over dit probleem heb gesproken, ben ik er speciaal vandaag nog eens op teruggekomen opdat u bij de bespreking in Commissie het voornemen hebt uitgedrukt binnen korte tijd een ontwerp van decreet inzake het bejaardenbeleid voor te leggen aan de Vlaamse Executieve.

Ik verzoek mevrouw de Minister dan ook met aandrang om in haar ontwerp rekening te houden met de problematiek die ik daarnet heb geschetst. Haar verklaring dat bijzondere aandacht

ook zal worden besteed aan de individuele huisvesting van bejaarden en aan de rustoorden, wijst in de richting van een geïntegreerd bejaardenbeleid. Ik kijk dan ook met belangstelling en hoop uit naar het ontwerp-decreet ter zake. (Algemeen applaus)

De Voorzitter : De heer Vandenhove heeft het woord.

De heer M. Vandenhove (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, collega's, in de ruimte voorbehouden voor de behandeling en de beoordeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 wens ik enkel in te haken op het luik gezins- en welzijnszorg.

De onderscheiden bestanddelen van dit hoofdstuk van de begroting werden voor de eerste en enige maal doorgelicht woensdag, 9 maart jongstleden tijdens de vergadering van de Commissie voor bijstand aan personen, in aanwezigheid van de Gemeenschapsminister van gezins- en welzijnszorg. Aan de hand van een in de vergadering uitgereikte nota verstrekte de Minister een inleidende verklaring waarin verschillende klemtonen voorkwamen om de aanvaardbaarheid van dit deel van de begroting kracht bij te zetten. Het is mogelijk dat het schriftelijk verslag van mevrouw Smitt nog niet is verspreid. Indien toch, is het om de een of andere reden niet in mijn bezit gekomen.

Mevrouw C. Smitt: Mijn verslag is vervat in het samengevoegd verslag.

De heer M. Vandenhove : Dat krijgt dan toch wel een oplossing. Mijn betoog in de commissievergadering van 9 maart jongstleden kan ik als volgt herhalen: „in deze tijd van ongehoord snelle mutaties komt de opstelling inzake de bijstand aan personen me als te weinig strijdvaardig over”.

Sindsdien is mijn visie ter zake ongewijzigd gebleven, hoewel ik begrip opbreng voor de beperkte armslag die aan de Vlaamse Gemeenschap en haar beleids- en werkingsorganen wordt verleend. Doch dat begrip zal niet blijvend kunnen opgebracht worden indien de Vlaamse Gemeenschap haar strijdvaardigheid ook en vooral

Vandenhove

niet demonstreert doorheen haar gevolgde sociale politiek.

Mevrouw de Gemeenschapsminister, mijn twijfel nopens die strijdvaardigheid wordt aangescherpt door uw bevoordingen, ik citeer : „Het welzijnsgebouw dat wij in het vorige decennium hebben opgetrokken, kunnen wij nog in stand houden. Verdere expansie zit er niet of slechts zeer selectief in". Dat is geen strijdtal, hoogstens een verweertaal, wat daar ook is aan toegevoegd over de engheid van de financiële ruimte, de onontbeerlijkheid en de dringendheid van bepaalde veranderingen, de noodzaak van koerswijzigingen en rationalisatie.

Daar zit het hem juist in. Wij moeten vechten voor meer financiële middelen, voor een vlugger doordrukken van veranderingen, die zich zo snel aan ons bestendig bewegend levenspatroon opdringen, voor de verwezenlijking van een gezins- en welzijnszorg die eigen is aan onze Vlaamse ingesteldheid. Wij moeten vechten, niet enkel in een opstelling van verweer, maar wel van permanente uitdaging.

Mijn algemene opvatting en zienswijze voorgebracht zijnde, wil ik vervolgen met de behandeling van de samenstellings-elementen van de deelbegroting in het kader van de gezins- en welzijnszorg.

Aan lopende uitgaven voor gezins-aangelegenheden, gebundeld in de sectie 55, gaat het om 4.184 miljoen frank. Het grootste gedeelte daarvan, of 2.473 miljoen frank, is samengesteld uit de bijeenvoeging van twee begrotingsposten voor betoelaging van organismen en opleidingscentra voor gezins- en bejaardenhelpsters. Het ander gedeelte opent de betoelaging naar het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn toe.

Het zal u niets nieuws leren wanneer ik aanstip hoe fel de diensten voor gezins- en bejaardenhulp uitbreiding hebben genomen. De deelzaamheid in het verstrekken van een aantal verzorgende handelingen zal nog vergroten, rekening houdende met de verschuivingen in de verzorgingssector,

de promotie van de thuis- en eerste-lijnsverzorging en het zuinigste steuntje voor de zelfredbaarheid.

Koken kost geld en niettegenstaande de indrukwekkende begrotingscijfers, is het een publiek geheim dat men het in heel wat diensten niet meer ziet zitten. Enkel doorheen een eigen niet te onderschatten financiële inbreng is het nog moeilijk de eindjes aaneen te knopen. De betoelaging is derhalve dringend aan herziening toe, wil het niet uitmonden in een kortsluiting waarvan de Gemeenschap best bespaard blijft.

Moet het ook nog gezegd worden dat het verkeerd is dat de bejaardenhulp over volle dagen moet worden verstrekt. Zo onbenullig is dat wel niet, met daggedeelten wordt hulp ingewonnen op een ruimere en financieel beter draagbare wijze.

Mevrouw de Gemeenschapsminister, mag ik u vragen de poetsdienst, die niet meer weg te denken is, in de gegeven overgangperiode naar een veilige toekomstvorm te loodsen.

Wat het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn betreft, wil ik alleen maar pleiten dat de opsplitsing naar de Gemeenschappen toe een reëel feit wordt. In Vlaanderen is de zorg voor het gezin, het kind en de moeder nergens zo begrepen en zo dynamisch als waar elders. Met die waarborg kan de Vlaamse Gemeenschap het aan om het NWK in staat te stellen het nog beter te doen.

Aangaande het maatschappelijk welzijn even grasduinen in de begrotingscijfers van sectie 56, om te ervaren dat het financieel niet zo erg veel om het lijf heeft, tenzij een bescheiden toelagenspreiding alle mogelijke sociale richtlijnen uit.

De gehele voorziening aan lopende uitgaven, begroot 460 miljoen frank, komt voor ongeveer de helft of 213 miljoen frank, ten goede aan de „centra voor maatschappelijk werk". De voorname maatschappelijke aanpak en begeleiding, uitgaande van dergelijke centra, moet niet meer bewezen worden, doch het is bevreemdend hoe weinig bekendheid er van overheidswege aan wordt verleend.

Wanneer ik zeg van overheidswege, dan bedoel ik u mevrouw de Gemeenschapsminister, want u hebt die aanleging onder uw beheer, zowel in moreel als in financieel opzicht.

Van uit uw hoofdkwartier wordt meer verwacht dan alleen maar cijfermateriaal. Het verdient breder bekendheid wat die centra voor maatschappelijk werk betekenen binnen de Vlaamse Gemeenschap.

De begrotingsvoorzieningen bij sectie 57 - bejaardenzorg - zijn niet zo veel zaaks, 179 miljoen frank aan lopende uitgaven en 106 miljoen frank aan kapitaalsuitgaven. Maar met een ontwerp van decreet in de maak tot regeling van de erkenning en subsidiering van voorzieningen voor bejaarden, kan daar zo maar niet op een politiek verantwoorde wijze aan worden voorbijgegaan.

Het bejaardenbeleid zal, ingevolge de ons bekende maatschappelijke evolutie, meer dan ooit moeten worden afgestemd op een terdege uitgebouwd verzorgingsnet. Daarbij zal rekening dienen te worden gehouden met een aantal nieuwe factoren in het verzorgingspatroon, het aankweken van vormen van zelfredbaarheid, het weren van de vereenzaming en bejaardenleed. Hierin is een verheven taak geborgen, te bewerkstelligen in een strijdbaarheid die de Vlaamse Gemeenschap zal sieren.

Hoewel ik het daarbij wens te houden inzake het bejaardenbeleid, dan toch nog een vraag. Hoe zal het aangekondigd decreet van voorzieningen voor senioren ten uitvoer kunnen worden gebracht als er blijkbaar geen middelen daartoe voorhanden of voorzien zijn ?

De besteding qua zorg voor de mindervaliden is voor het begrotingsjaar 1983 gesteld op 5.644 miljoen frank en vertegenwoordigt 12,35 procent van het totaal van de lopende uitgaven, vastgelegd op 45.676 miljoen frank.

Bovendien vormt de besteding aan lopende en kapitaaluitgaven samen 8,57 procent van de gehele uitgavenbegroting 1983.

Op het engere vlak van de eigenlijke

Vandenhove

gezins- en welzijnszorg betekenen de lopende uitgaven, ingedeeld bij de secties 55 tot en met 60, ongeveer 44 procent van alles wat de zorg voor de minder-validen financieel moet stijven. Belangrijk daarbij is te weten dat de sectie 58 omzeggens maar uit één begrotingspost bestaat, via dewelke 5.627 miljoen frank wordt overgedragen aan het fonds voor medische-sociale-pedagogische zorg, opgericht met het oog op de betaling van kosten voor huisvesting, onderhoud, behandeling en opvoeding van gehandicapten.

Gezien de omvang van de overdrachtspost is een waardebenadering van het Fonds 1981 hier zeker wel op haar plaats.

Dat bedoeld fonds aan de stroeve benaming Fonds 1981 kwam, is eenvoudigweg te wijten aan het ontstaan ervan bij koninklijk besluit nummer 81 van 11 november 1969. Met dit Fonds 1981 werd de medisch-pedagogische sector uit de toenmalige openbare onderstand gelicht en konden meteen ook niet-behoefte gehandicapten beroep doen op financiële tussenkomsten voor opname in daartoe erkende instellingen.

Mede met het feit dat het in die instellingen niet zo financieel gesmeerd loopt, doen steeds meer geruchten de ronde over een aanstaande hervorming van het Fonds 1981, met mogelijke verschuivingen in de bijdragenbepaling.

De voltrekking van dit laatste zou betekenen dat er wegens de economische teleurgang, waarbij het andere einde van de tunnel nog niet in zicht is, ernstige rechtzettingen zullen dienen te geschieden volgens de strijdbare opstelling waar ik bij de aanvang van mijn betoog om verzocht.

Daar zal immers heel wat bij komen kijken, namelijk het behoeftenonderzoek, de planning, de programmatie, het functioneren, de dagprijsbepaling, met daar bovenop een echte kwaliteitswaarborg inzake welzijnszorg.

Zonder me te ver te begeven op het pad van de jeugdzorg, wil ik toch on-

derlijnen dat de hoofdbrok, of 2.026 miljoen frank van de totale begrotingspost van 2.379 miljoen frank, bestemd is voor het onderhoud, de opvoeding en de behandeling van minderjarigen die het voorwerp uitmaken van een maatregel in het kader van de gerechtelijke bescherming en de kosten van de begeleiding in gezinsverband.

Er is werk van te maken opdat die bedoelde kinderen en jongeren voor zichzelf en voor de maatschappij doorheen de gaafheid van de aan hen bestede zorg pluspunten worden voor het Vlaamse samenleven.

Ook op dat vlak valt er te vechten, niet louter voor meer middelen, maar voor begripsopbreng en aanvaarding van zij die al van bij de start in het leven zijn gestrand op morele handicaps, die vrijwel altijd diepe sporen laten.

Inzake het migrantenbeleid zal ik me beperken tot enkele overwegingen.

Migranten zijn mensen en moeten in alle omstandigheden op menswaardige wijze benaderd en aanvaard worden, in eerbied voor hun eigenheden.

De migranten worden grotendeels op afstand deelgenoten van onze Gemeenschap, des te vlugger wanneer zij op goedgebegrepen begeleiding kunnen rekenen.

Migranten zijn probleem mensen, waarvoor wij in waakzaamheid en gemeenzame aanpak deugdelijke oplossingen moeten uitdokteren.

Maar dat het dan vooral zo weze dat de Vlaamse Gemeenschap niet en nooit vereenzelvigd wordt met zij voor wie de migrantenpolitiek een politiek is van loutere rassen- en vreemdelingenhaat.

Mevrouw de Gemeenschapsminister, ik veroorloof me u te herinneren aan uw belofte betreffende de migrantenzorg eerlang een ontwerp van decreet neer te leggen.

Het ware mij zeer aangenaam daaroemtrent een positief antwoord te mogen bekomen. Hiermede kan ik eindigen en dank u voor de verleende aandacht. (*Applaus bij de SP*)

De Voorzitter : Mevrouw Demeester heeft het woord.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, ik wil vooral de Minister danken voor de uitvoerige bespreking die heeft kunnen plaatsvinden in de Commissie en de verslaggever, mevrouw Smitt, feliciteren voor de voortreffelijke wijze waarop het verslag is opge maakt.

Een aantal thema's, die in het verslag wel worden vermeld, konden in de Commissie niet helemaal worden afgehandeld omdat de Minister zich nog moest informeren bij haar administratie. Daarom wil ik deze voormiddag op deze thema's even verder ingaan.

De verschillende sectoren van de gezondheids- en de welzijnssector hebben nood aan een maximale coördinatie en samenwerking. De mensen die moeten worden begeleid binnen deze sector moeten kunnen genieten van een begeleiding die gericht is naar een maximale zelfredzaamheid en ont-plooiing. Vertrekkende van deze uitgangspunten stellen zich specifiek voor de gehandicaptenzorg een aantal problemen, die hier ook reeds door anderen werden aangehaald en die zich voordoen in de sector van het Fonds 1981 dat instaat voor de huisvesting voor gehandicapten. De jongste jaren is gebleken dat er zich veel moeilijkheden voordoen bij de plaatsing van gehandicapte volwassenen. Het ombouwen van de instellingen voor het plaatsen van volwassenen is uiteraard zeer moeilijk omdat de begeleiding van volwassen gehandicapten zeer verschillend is van de begeleiding van kinderen. Gehandicapte kinderen gaan vanzelfsprekend meestal naar school, maar voor de volwassenen moet een bezigheid worden gezocht voor zover zij niet in staat zijn werk te vinden in een beschutte werkplaats. Het ombouwen van de instellingen voor kinderen naar instellingen voor volwassenen gebeurt dus niet alleen op basis van het veranderen van een aantal normen of op basis van het veranderen van de personeelsleden, er doen zich uiteraard veel meer moeilijkheden voor.

Demeester-De Meyer

De huidige medisch-pedagogische instituten voor kinderen moeten gedeeltelijk kunnen worden omgebouwd. Ik dacht, mevrouw de Minister, dat het belangrijk zou zijn mocht u richtinggevende maatregelen uitstippelen om deze ombouw te stimuleren. Ik denk hier zeer concreet aan de volwassen mentaal gehandicapten - in Vlaanderen nog ongeveer 4.000 - die nu nog in psychiatrische instellingen verblijven. Zij zouden op een redelijke termijn moeten worden overgeplaatst in tehuizen die ressorteren onder het Fonds voor medische en psychiatrische zorg.

Mevrouw de Minister, ik dacht dat u zeker niet de mogelijkheid heeft dit ineens te laten gebeuren omdat het ook met zich zou meebrengen dat gelden die nu nog uit de nationale kas komen plots ook uit de gemeenschapskas zouden komen. Want de psychiatrische inrichtingen worden in hoofdzaak gesubsidieerd door de nationale regering terwijl het Fonds 1981 onder uw bevoegdheid ressorteert. Een directe omschakeling daarvan is uiteraard onmogelijk. Maar onze bekommernis dienaangaande moet blijven bestaan. Wij zouden moeten beletten dat volwassen gehandicapten verder in psychiatrische inrichtingen worden opgevangen. Vandaar dat het ook niet onbelangrijk is dat - er is hier over een eventuele nieuwe bijdrage die men zou vragen van de gehandicapten, verblijvende in tehuizen van het Fonds 1981, gesproken - wanneer men nieuwe of hogere bijdragen gaat vragen van de betrokkenen in de kosten van hun huisvesting, men toch minimaal kan garanderen dat zij een financiële rechtszekerheid kunnen blijven behouden.

Ik weet dat u hier voor een zeer moeilijke opgave staat, mevrouw de Minister, want naarmate de gehandicapte meer geïntegreerd gaat leven, heeft hij ook meer middelen nodig. Het meer geïntegreerd leven van de gehandicapte is niet afhankelijk van zijn graad van handicap maar vooral van de middelen en de mogelijkheden die hem, vanuit zijn begeleiding, worden aangeboden. Men kan perfect een licht mentaal gehandicapte begeleiden binnen een dermate beschermd

milieu, en waar hij een beperkte hoeveelheid middelen nodig heeft, terwijl men een matig mentaal of een zwaar lichamelijk gehandicapte ook perfect kan laten evolueren binnen de maatschappij vanuit het tehuis waar hij woont, maar waardoor hij uiteraard veel meer middelen nodig heeft dan diegene die in een instelling verblijft. Wanneer u een systeem uitdoktert waarbij een optimale bijdrage van de bewoners wordt gevraagd - en ik heb daar begrip voor want de kosten in een tehuis liggen zeer hoog - zou het goed zijn er rekening mee te houden dat er een socio-economische grens is aan de kosten die men betaalt voor de huisvesting van gehandicapten, maar ook met de grens dat de gehandicapten nog de middelen moeten blijven hebben om de ingeslagen weg van integratie verder te kunnen bewandelen.

Deze nieuwe maatregelen inzake de participatie van de gehandicapten aan de kosten van de huisvesting, moeten ook met zich meebrengen dat de betrokkenen zelf mede inspraak moeten hebben in het beheer en de uitbouw van het tehuis. Ik denk dat hier een vrij delicaat punt wordt aangehaald. Wat de lichamelijk gehandicapten betreft lijkt het mij logisch dat in het tehuis een maximale inspraak van de gehandicapten wordt gegarandeerd en dat zij mede bepalen hoe het tehuis wordt gerund. Wanneer het erom gaat mentaal gehandicapten mede te laten participeren in het beheer van het tehuis dan is dit wel een moeilijke opgave. Maar, ik geloof dat er dan voldoende mensen zijn die hen begeleiden, met name enerzijds het personeel en anderzijds de ouders. Zij moeten in staat zijn, als verantwoordelijken en als afgevaardigden van de gehandicapten, het beheer mede uit te bouwen.

Ik zou het bijzonder op prijs stellen mocht, samen met de verhoogde bijdrage die men aan de gehandicapten vraagt, ook een garantie worden ingebouwd opdat de gehandicapten meer inspraak zouden hebben bij de uitbouw van de tehuizen en ook inzake het leefsysteem dat door die tehuizen wordt uitgestippeld.

Mevrouw de Minister, wat de huisves-

ting betreft zou het mij ten zeerste verheugen mocht u - ik weet dat u dit zeker onderschrijft - ook daar initiatieven kunnen nemen om het zelfstandig wonen voor gehandicapten optimaal te kunnen garanderen. Zelfstandig wonen betekent enerzijds een aangepaste huisvesting maar anderzijds ook dat men gedurende vierentwintig uur op vierentwintig uur hulp moet kunnen bieden op het ogenblik dat de gehandicapte erom vraagt. Onze wetgeving, binnen het Fonds 1981, laat dit toe. Wanneer u nu ook nog die initiatieven in belangrijke mate gaat steunen die dit maximaal willen uitproberen dan ben ik van oordeel dat wij maximale kansen zullen geven aan die gehandicapten die zelfstandig willen wonen.

Een laatste woord nog inzake de huisvesting voor en de begeleiding van gehandicapten.

Mevrouw de Minister, ik wil u danken voor de initiatieven die u heeft mogelijk gemaakt in verband met de thuisbegeleiding. Sinds u verantwoordelijk bent voor de gehandicaptenzorg heeft u daaraan optimale kansen geboden. Ik zou het dan ook bijzonder op prijs stellen mocht u dit jaar de mogelijkheid creëren om deze thuisbegeleiding binnen bepaalde reglementeringen te kunnen laten geschieden; mocht u rekening kunnen houden met de opgedane ervaring binnen de verschillende experimenten die gedurende de laatste vijf jaar in dit kader plaats grepen, mocht u op basis van de begeleiding die wij hebben uitgebouwd deze reglementering verder kunnen uitwerken.

Een tweede aspect van mijn tussenkomst slaat rechtstreeks op de welbekende 5-3-3 maatregel (arbeidsduurverkortung, loonindexblokkering en aanwerving van nieuwe krachten).

Op een bepaald ogenblik heb ik aan de Eerste Minister de vraag gesteld of deze 5-3-3 maatregel ook van toepassing is voor de welzijnssector, voor de instellingen die, wat hun subsidiëring betreft, ressorteren onder het gemeenschapsniveau.

In zijn antwoord op deze vraag heeft de Eerste-Minister toen in het nationale parlement gezegd dat, indien

Demeester-De Meyer

men komt tot akkoorden die men sluit in de paritaire comité's of binnen de instellingen zelf, ook daar de maatregel 5-3-3 kan worden toegepast.

Met andere woorden, in ruil voor de indexblokkering kan een nieuwe aanwerving geschieden en moet dan ook een arbeidsduurverkorting worden doorgevoerd. Ik ben er voorstander van, mevrouw de Minister, dat deze maatregel ook in de verschillende sectoren van de welzijnszorg, rechtstreeks onder uw bevoegdheid, zou kunnen worden doorgevoerd. Waarom? Omdat in eerste instantie de lonen binnen deze instellingen eigenlijk niet hoog liggen. U weet dat goed. Ik klaag daarover niet. Er worden inderdaad veel middelen aan deze sectoren besteed. Het is een zeer arbeidsintensieve sector maar men moet ook realistisch zijn. Wanneer wij berekenen wat een loonindexblokkering oplevert dan stellen wij vast dat dit zeer beperkt is juist omdat de lonen laag liggen. Wanneer wij vaststellen dat in vele sectoren een arbeidsduurverkorting kan worden doorgevoerd omwille van het feit dat ook de lonen geblokkeerd zijn door het tweemaal niet toepassen van de indexverhoging, dan is het logisch dat in deze sector de 5-3-3 maatregel wordt doorgevoerd. Vooral omdat het werk dat men daar verricht in verhouding tot het loon dat men verkrijgt niet altijd een even gemakkelijk werk is. Ik ken dit werk van zeer nabij. Degenen die voor dat werk kiezen, verrichten hun taak met een intense inzet en zeer graag. Men mag zich echter niet verwonderen over het feit dat indien er geen optimale arbeidsomstandigheden worden gecreëerd, de mensen in deze sector het niet al te lang zullen volhouden. Het is daarom belangrijk dat vooral ook hier optimale werkomstandigheden worden gecreëerd. Graag zou ik ter zake de houding van de Minister kennen. Het spreekt voor zichzelf dat indien men deze maatregel wil toepassen, de Minister de daaraan aangepaste subsidies moet blijven uitkeren. Ik zal u een concreet voorbeeld geven. In een instelling die ik goed ken werd onlangs een dergelijk akkoord gesloten onder twee opschortende voorwaarden met name dat er

geen akkoord komt vanuit het paritair comité en dat de uit te keren subsidies aan de niet gedesindexeerde lonen moeten worden uitgekeerd. Zoniet is een dergelijk akkoord niet uitvoerbaar. Graag zou ik ter zake de mening van de Minister kennen.

Mevrouw de Minister, de jongste tijd werden in het nationale parlement vele vragen gesteld in verband met het Rijksfonds voor Sociale Reclassing van Minder-Validen. Dit Rijksfonds moet volgens de wet van 8 en 9 augustus 1980 worden gesplitst en er moet een Vlaams en een Franstalig fonds komen.

Thans heeft de Minister van Arbeid en Tewerkstelling daarover de volledige bevoegdheid. Zowel de Minister van Arbeid en Tewerkstelling als de Eerste-Minister hebben in deze Kamer verklaard dat dit Rijksfonds voor de Sociale Reclassing van Minder-Validen in hoofdzaak materies beheert die onder uw bevoegdheid ressorteren. Dit is een eerste bedenking. Ten tweede, is er recent vrij veel onrust geweest inzake de besparingsmaatregelen die in de revalidatiecentra zouden worden doorgevoerd. Deze revalidatiecentra ressorteren, naar mijn mening en mijn interpretatie van de wetgeving ook onder uw bevoegdheid. Door een gemeenschappelijke actie, gestart vanuit dit Parlement zijn deze besparingsmaatregelen nog niet doorgevoerd en is nog geen ander subsidieprincipe uitgewerkt.

Graag vernam ik van u, mevrouw de Minister, ten eerste, of er intussen reeds een overleg heeft plaatsgehad tussen de nationale regering en de Gemeenschapsregering. Ten tweede, wanneer men kan verwachten dat dit Rijksfonds zal worden gesplitst.

Ten derde, welke uw intenties zijn aangaande de nieuwe subsidiëringmogelijkheden, of u inderdaad ook overweegt om niet per prestatie te gaan subsidiëren maar op een andere manier, want een subsidiëring per prestatie drijft de prestatie op en gaat de begeleiding en de behandeling van gehandicapten niet ten goede komen.

Een vierde element in het kader van de gehandicaptenzorg dat ik even aan uw aandacht wenste te onderwerpen

is het probleem dat vaak voor de communautarisering van deze hele thematiek ook in de Kamer werd besproken, met name het gebrek aan coördinatie op het vlak van de gehandicaptenzorg. Mevrouw de Minister, heeft u reeds initiatieven genomen inzake de moeilijke procedure van coördinatie die nu ook moet worden tot stand gebracht niet alleen binnen de gemeenschap, want dat is vrij gemakkelijk omdat u daar de volledige bevoegdheid over de gehandicaptenzorg heeft, maar ook de coördinatie die moet worden bewerkstelligd tussen het gemeenschapsniveau en het nationaal niveau. Het blijkt dat de maatregelen die bijvoorbeeld worden getroffen door de Minister van Nationale Opvoeding, zoals het beperken van paramedische begeleiding binnen de schoolse opleiding, een repercussie kunnen hebben op de vraag tot paramedische begeleiding binnen de medisch-pedagogische instituten. Eens te meer stellen wij vast dat wanneer een nationale Minister besparingen doorvoert - en ik weet dat Minister Coens de besparingen in de sector buitengewoon onderwijs minimaal heeft gehouden - en indien men optimaal gebruik gaat maken van de reglementeringen en de wetgevingen op het gemeenschapsniveau, een kostenuitgave of een kostenbesparing op nationaal niveau zijn repercussie krijgt op een extra-uitgave op gemeenschapsniveau. Ik meen dat het belangrijk is dat men onderzoekt hoe men dit overleg kan tot stand brengen zonder aan de rechten en de rechtszekerheid van de gehandicapten te raken. Het grote gevaar bestaat immers dat door het streven naar coördinatie op het vlak van de Gemeenschap, op het vlak van het nationale Parlement of de nationale regering en de beide onderling, de rechten en de rechtszekerheid van de gehandicapten wel wat moeilijkheden gaan ervaren. Het is voor een gehandicapte niet eenvoudig zijn rechten optimaal te laten tot stand komen indien hij niet meer weet tot wij hij zich moet richten.

Een laatste element bij mijn uiteenzetting inzake gehandicaptenzorg, mevrouw de Minister, betreft een voorstel van decreet dat wij met enkele collega's uit dit Vlaamse Parlement hebben ingediend, met name het

Demeester-De Meyer

voorstel van decreet tot oprichting van activiteitencentra. Het begrip „activiteitencentra" is u wellicht niet onbekend. U weet dat sinds de moeilijkheden die wij ondervinden bij de tewerkstelling in het algemeen ook de tewerkstelling van gehandicapten in deze tijd sterk wordt bemoeilijkt. Er is geen voldoende aangepaste tewerkstelling meer in de beschutte werkplaatsen en sommige gehandicapten kunnen niet meer voldoen aan de hoge eisen die in deze beschutte werkplaatsen worden gesteld. Daarom zouden wij willen voorstellen een tussenoplossing te creëren, met name activiteitencentra, die binnen de beschutte werkplaatsen hun plaats zouden krijgen, die er zouden op gericht zijn om de arbeid die zij uitbouwen als een voorbereidende arbeid tot de beschutte werkplaats te zien, als een eventuele schakel tussen de bezigheidstherapie en de beschutte tewerkstelling en tegelijkertijd ook, gewoon om een aantal mensen die het hoge ritme van een beschutte werkplaats niet kunnen halen maar toch tot méér in staat zijn dan alleen maar een bezigheidstherapie, nog een kans te bieden.

Daarom durven wij erop aandringen, mevrouw de Minister, dat dit voorstel van decreet zo spoedig mogelijk in de Commissie wordt besproken. Ik geloof niet dat dit een meeruitgave met zich zal brengen omdat dit initiatief binnen de bestaande beschutte werkplaatsen kan worden georganiseerd. Bij mijn weten zijn een aantal beschutte werkplaatsen zelfs voorstander van dergelijk initiatief, ten einde de hoge eisen die aan gehandicapten worden gesteld op een of andere manier te kunnen opvangen.

Ten slotte zou ik nog een voorstel willen formuleren om de lokale onderlinge hulp opnieuw te bevorderen. Ik heb mijn inspiratie gehaald uit het derde arbeidscircuit dat Minister Lenssens heeft gelanceerd inzake de leefmilieuproblematiek in de gemeenten. Ik denk dat wij ons thans over volgend voorstel kunnen bezinnen.

Wij leven in een enorm uitgebreide verzorgingsstaat en deze uitgebreide

verzorgingsstaat heeft een deel van de onderlinge hulp doen afnemen. De sociale bindingen die tussen de mensen bestaan zowel in familiaal als in buurtverband zijn verminderd en de persoonlijke verantwoordelijkheid - en deze ervaring hebben wij allemaal opgedaan - is sterk afgenomen. Waarom zou u niet, mevrouw de Minister, een derde arbeidscircuit organiseren rechtstreeks verbonden aan de gemeente ten einde de onderlinge hulp te bevorderen en te stimuleren? Dit derde arbeidscircuit zou met een aantal krachten werken per gemeente, laten wij ze gemeenschapswerkers noemen - al is een andere naam even goed -, in functie van de bevolking van de gemeente. Hun taak zou zijn dezelfde hulp te stimuleren en preventief werk te maken van de gezondheid en de welzijnszorg. Zij zouden er ook kunnen voor zorgen dat de activiteiten die de mensen onderling verrichten, integrerend werken. Deze gemeenschapswerkers hoeven niet onder nieuwe diensten te ressorteren - wij beschikken immers al over voldoende diensten - maar kunnen worden tewerkgesteld binnen de sociale dienst van de gemeente of van het OCMW. Dergelijke zaken moeten kunnen worden onderzocht. Zij zouden niet met nieuwe initiatieven worden belast, maar wel pogen de vraag naar onderlinge hulp te bundelen. Mevrouw de Minister, indien u dergelijk initiatief kon nemen dan zou op het lokale niveau meer aandacht kunnen worden besteed aan een ruimere preventieve zorg inzake gezondheid, aan een meer specifieke kinderopvang. Ik denk bij voorbeeld aan de opvoering van het voor- en naschools toezicht. Dergelijk initiatief zou ook de mensen in hun geldbeheer kunnen helpen. Velen onder ons ervaren thans hoe moeilijk sommigen het in deze crisistijd hebben met een beperkter inkomen. Deze gemeenschapswerkers zouden ook hulp kunnen bieden wanneer zich moeilijkheden inzake relatievorming voordoen of bij de integratie van vergeten groepen die het moeilijk hebben om zich in deze maatschappij te handhaven.

Mevrouw de Minister, de realisatie van een dergelijk gemeenschapsonwikkelingsproject kaderend in een derde arbeidscircuit zou ten goede ko-

men aan twee grote zorgen: enerzijds zou het voor een extra tewerkstelling binnen het derde arbeidscircuit zorgen en anderzijds zou het probleem die leven bij de bevolking oplossen, waarvoor thans niet altijd de nodige middelen voorhanden zijn en die optimaal worden opgevangen. (*Applaus bij de CVP*)

De Voorzitter: De heer Tant heeft het woord.

De heer P. Tant (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Gemeenschapsminister, waarde collega's, het weze mij toegestaan kort even uw aandacht te vragen voor enkele problemen in de sector jeugdbescherming.

Mevrouw de Minister, vanuit de contacten die ik tot nog toe mocht onderhouden met een aantal instanties die, elk op hun vlak, de jeugdbescherming maken wat zij is, is het mij genoegzaam bekend hoe deze sector van de welzijnszorg uw belangstelling geniet en kan rekenen op uw inzet ter zake.

Wanneer ik hierna een aantal kritische bedenkingen formuleer in verband met ons huidig systeem van jeugdbescherming, dan is dit geenszins bedoeld als een vorm van kritiek op het door u gevoerde beleid, maar louter en alleen als een poging om het mijne bij te dragen tot een beter functioneren van een maatschappelijke voorziening, die essentieel tot taak heeft om, voornamelijk jonge mensen die het slachtoffer zijn van hun omgeving, dan toch zekere kansen te bieden op een volwaardige maatschappelijke integratie in de samenleving en tot participatie aan het maatschappelijk gebeuren.

Ik wou het hierbij achtereenvolgens hebben over :

- 1) de samenstelling van het jeugdbeschermingscomité ;
- 2) de taak van deze voorziening ;
- 3) de verhouding tussen jeugdbeschermingscomité en jeugdrechtsbank ;
- 4) het functioneren van de zogenaamde technische diensten die ter beschikking zijn gesteld van de met de

Tant

jeugdbescherming gelaste overheden.

Vooreerst enkele bedenkingen in verband met de samenstelling van de jeugdbeschermingscomités.

Het is u genoegzaam bekend, mevrouw de Minister, dat de beslissende bevoegdheid, wat de sociale jeugdbescherming aangaat, werd toevertrouwd aan de arrondissementale jeugdbeschermingscomités die echter, wat de voorbereiding en uitvoering van hun beslissingen aangaat, aangewezen zijn op de infrastructuur van technische diensten, die de wet van 8 april 1965 hen ter beschikking stelt.

De sociale bescherming wordt dus onder het gezag geplaatst van een comité waarvan de 12 tot 24 leden door u worden benoemd - zo zegt de wet - de vertegenwoordigers van diensten, instellingen of organisaties die zich actief met de jeugd, de jeugdbescherming en het gezin bezighouden.

Vermits de jeugdbeschermingscomités nieuw werden opgericht door de wet van 8 april 1965 en vermits zij, gezien hun opdracht, noodzakelijkerwijze moesten kunnen steunen op het publieke vertrouwen, kon de beslissing om ze samen te stellen uit vertegenwoordigers van bestaande dienstenorganisaties in de aanvangsfase als zinvol worden beoordeeld. Op die wijze immers werden zij in een zekere zin deelachtig aan het vertrouwen dat bedoelde instellingen en voorzieningen vanwege het publiek reeds genoten, terwijl daardoor tevens een zekere coördinatie mogelijk werd van de inspanningen op het vlak van de jeugdbescherming.

Nu 20 jaar verstreken zijn sedert het van kracht worden van de wet op de jeugdbescherming, rijst de vraag of deze motivatie nog steeds even relevant blijft, vermits kan aangenomen worden dat de jeugdbeschermingscomités intussen reeds een eigen identiteit wisten te ontwikkelen.

Wij vragen ons vooreerst af of het vrij groot aantal leden dat elk jeugdbeschermingscomité telt, wel steeds de vlotte werking ervan ten goede komt.

Bovendien is er de naar ons gevoelen laakbare feitelijkheid dat bij de samenstelling ervan ook rekening wordt gehouden met een politiek gewogen verhouding, wat een rationaliteit is, die doorgaans weinig of niets te zien heeft met de problemen zelf waarmee men ambtshalve te maken heeft, wat uiteraard ook niet altijd de vlotheid van de dialoog in de schoot van het comité ten goede komt en nadelig kan zijn wat de grondigheid van de werking ervan betreft.

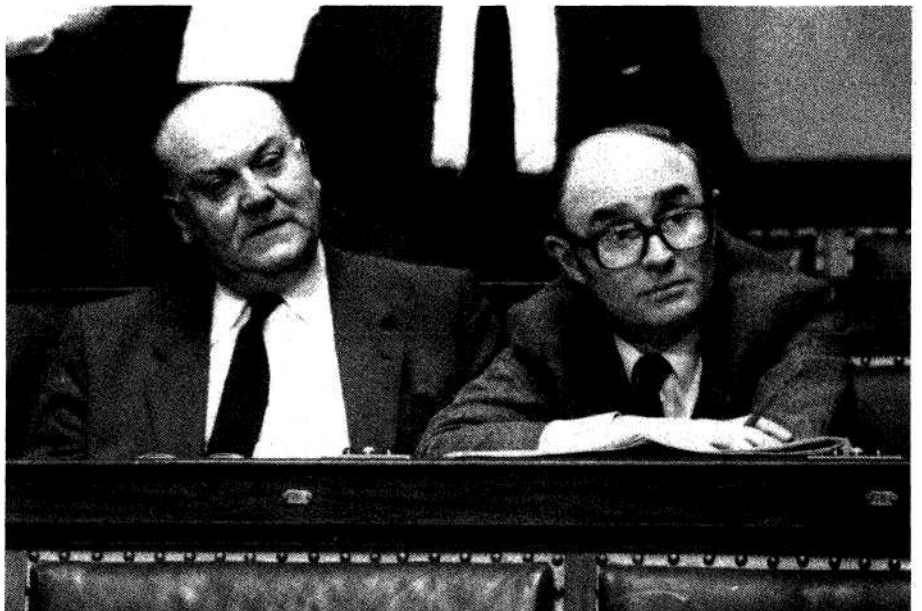
Een kritische bemerking geldt tevens voor de door de wet gecreëerde verhouding tussen het comité en de technische diensten die het ter beschikking kreeg gesteld (onder meer sociale diensten, de medisch-psychologische centra, de centra voor oriëntatie en eerste onthaal, de instellingen voor bijzondere jeugdzorg in het algemeen).

Het jeugdbeschermingscomité fungeert immers als opdrachtgever voor bedoelde diensten en oefent ook een zeker toezicht uit op de wijze waarop zij hun functie vervullen. Daardoor werd wel een zeer eigenaardige situa-

tie gecreëerd, vermits genoemde technische diensten, die doorgaans zijn samengesteld uit deskundigen (gekwaliceerd personeel) eventueel dus dienen te werken onder de leiding van een comité van „niet-deskundigen" of alleszins kan gesteld worden dat de deskundigheid geen formele voorwaarde uitmaakt voor het lidmaatschap van het jeugdbeschermingscomité.

Hiermee wordt dus niet bedoeld dat in de bestaande comités geen mensen kunnen zetelen die als werkelijke deskundigen kunnen worden aangezien, maar wel dat deze deskundigheid geen formele voorwaarde uitmaakt voor hun lidmaatschap.

De vraag kan ook worden gesteld in hoeverre de leden van het jeugdbeschermingscomité vertrouwd zijn met de bijzondere technieken, die in elk van de ter beschikking gestelde diensten worden gehanteerd en in hoeverre zij dus met kennis van zaken opdrachten kunnen doorspelen naar deze diensten en desiderata formuleren. Ook in verband met het vertegenwoordigend karakter van het jeugdbeschermingscomité.

Tot besluit van zijn betoog vroeg SP-Senator M. Vandenhove aandacht voor het migrantenbeleid. Rechts : Volksvertegenwoordiger J. Sleenckx (SP)

Tant

schermingscomité ten opzichte van de bestaande diensten, die zich reeds met jeugdbescherming bezig houden, kan men zich kritische vragen stellen. Geen enkel formeel criterium werd immers voorzien om, bij de samenstelling of her samenstelling van de comités, dit representatief karakter waar te maken.

Uiteraard doet dit dan ook vragen rijzen omtrent de coördinerende functie zelf, die precies via de wijze van samenstelling werd beoogd.

Wij menen dan ook te mogen besluiten dat het beroep op vertegenwoordigers van bestaande instellingen bij de samenstelling van de jeugdbeschermingscomités in de beginfase als verantwoord kan voorkomen, gezien zij moeten steunen op de vrije medewerking van het publiek. Het gebrek aan vaste criteria, zowel wat betreft hun representatief karakter als wat de vooropgestelde deskundigheid aangaat, lijkt ons echter op lange termijn minder verantwoord.

Wij zouden dan ook eerder pleiten voor een samenstelling van de jeugdbeschermingscomités op een multidisciplinaire basis. Op deze wijze zou de „voogdijfunctie" van de jeugdbeschermingscomités de vorm kunnen aannemen van een soort teamwork tussen liefst een enigszins beperkt aantal specialisten van verschillende disciplines.

Het representatief karakter zou men kunnen behouden en versterken mits de deskundigen te kiezen uit bestaande instellingen, volgens vaste criteria, liefst echter los van enige partijpolitieke overweging.

De enigszins logge structuur die de sociale jeugdbescherming vertoont zou naar ons gevoelen dus wel voor enige bijsturing vatbaar zijn. Ik besef voldoende dat daartoe wellicht ook zekere aanpassingen nodig zullen zijn en de tekst van de wet zelf, wat tot de bevoegdheden behoort van de nationale wetgever.

Het zou anderzijds zeker niet abnormaal zijn moest het initiatief daartoe mede uitgaan van de Gemeenschaps-

minister die met de toepassing van deze wet is belast.

Ten tweede, enkele bedenkingen in verband met het zogenaamde preventieve karakter van het jeugdbeschermingscomité. De eerste en wellicht de voornaamste opdracht van het jeugdbeschermingscomité bestaat in het doen voeren van een preventieve sociale actie in de gevallen waar - zegt de wet - de gezondheid, de veiligheid of de zedelijkheid van een minderjarige gevaar loopt, hetzij wegens zijn milieu, zijn bezigheden of door de omstandigheden waarin hij wordt opgevoed.

Voortgaande op de memorie van toelichting bij de genoemde wet, zou men door deze preventie vooral bedoelen te voorkomen dat minderjarigen en/of hun ouders met de jeugdrechtbank zouden in contact komen. Onafgezien het feit dat hier een zeer specifieke betekenis wordt gegeven aan het begrip preventie, kan de sociale actie, die hiertoe strekt, slechts worden ingezet wanneer een of ander effectief misloopt in de opvoeding van een minderjarige, waarbij bovendien de ouders tekort schieten.

Maakt men hier de vergelijking met de inhoud van het begrip „preventieve geneeskunde" dan zou men kunnen zeggen dat deze geneeskunde slechts zou ingrijpen wanneer een aantal symptomen van de ziekte zich beginnen te openbaren.

„Louter preventief, hoe gaarne men tegenwoordig ook met dit modewoord zwaait, kan men deze tussenkomsten eerlijkheidshalve niet noemen", zegt Professor De Bock.

Zij motiveert deze stellingname vanuit het feit dat de hulp van het jeugdbeschermingscomité weliswaar moet gevraagd of aanvaard zijn, maar indien de verantwoordelijken spontaan hun weg zoeken en vinden om de maatregelen van bijzondere jeugdzorg te laten toepassen, dan dient de wet op hen niet te worden toegepast. Zij meent dan ook dat men veeleer kan spreken van bereidwilligheid eerder dan van vrijwilligheid.

Van werkelijk preventieve aard zijn ons inziens wel de inspanningen die

in de memorie van toelichting worden vooropgesteld om diensten met gespecialiseerd en gekwalificeerd personeel rechtstreeks ter beschikking te stellen van de ouders, met het oog op de opvoeding van hun kinderen en hun hieromtrent ook te informeren. Ook de pogingen om de inspanningen van dergelijke diensten te synchroniseren en te coördineren liggen in dezelfde lijn en vormen trouwens een bijkomende opdracht voor de jeugdbeschermingscomités, zoals geformuleerd in artikel 2,3e lid, 3e van de wet betreffende de jeugdbescherming.

Wij menen dan ook te mogen stellen dat een preventief optreden, in de volle zin van het woord, pas mogelijk is in het kader van een algemeen welzijnsbeleid, dat speciaal oog heeft voor dit soort problematiek. Wij bedoelen dat niet alleen moet voorkomen worden dat gezinsdeficiëntie en jeugdmisdadigheid tot tussenkomsten van de jeugdrechtbank zouden aanleiding geven; maar wel dat deze problematiek zelf, in de mate van het mogelijke moeten worden voorkomen. Om kort te gaan, dat jeugdbescherming niet mag gekoppeld worden aan het algemene gezins- en jeugdbeleid.

Meer in het bijzonder willen wij hierbij aandringen op een sterkere operationalisering van de bijkomende opdracht van het jeugdbeschermingscomité, bedoeld in artikel 2, 3e lid, 3° van de wet, opdracht die wij daarnet omschreven als zijnde van werkelijk preventieve aard.

Al te weinig jeugdbeschermingscomités voelen zich geroepen om in het arrondissement waarvoor zij verantwoordelijk zijn bijvoorbeeld een informatieve taak te vervullen nopens de problemen waarmee jonge mensen kunnen worden geconfronteerd. Ik denk aan de problemen rond het alcoholisme, de drugverslaving, enzovoort. Bovendien kunnen de comités een soort wegwijzerfunctie vervullen wat de in de regio aanwezige voorzieningen en diensten betreft waarop zij in een crisissituatie vrij en op eigen initiatief kunnen beroep doen. Dit zou in een aantal gevallen trouwens het optreden van het jeugdbeschermingscomité en de daaruit voortvloeiende uitgaven ook kunnen voor-

Tant

komen en a fortiori ook het optreden van de jeugdrechtbank overbodig kunnen maken.

Ten derde, wil ik nog even uitweiden over de verhouding tussen de sociale en de gerechtelijke bescherming.

Volgens de memorie van toelichting bij de wet betreffende de jeugdbescherming is de gerechtelijke bescherming bedoeld, ik citeer : „voor die gevallen waar de sociale bescherming geen oplossing kan brengen voor de problemen van het kind en van het gezin, evenals wanneer tegenstelde belangen dienen te worden beslecht of wanneer aan rechtsconflicten een einde moet worden gemaakt”.

Voortgaande hierop en in de veronderstelling dat de jeugdbeschermingscomités er zouden in slagen om tegemoet te komen aan een proportioneel groot aantal probleemgevallen, zou de gerechtelijke bescherming, dit wil zeggen de jeugdrechtbank, slechts een aanvullende rol hoeven te spelen.

Getrouw de geest van de wet van 8 april 1965 zou dit impliceren dat de jeugdrechtbank, wanneer zij weet krijgt van een bepaald probleem zich vooreerst tenminste zou moeten afvragen of dit probleem niet oplosbaar of ondervangbaar is via de sociale bescherming.

Wellicht zou dit van aard zijn om in een aantal gevallen een tussenkomst van de jeugdrechtbank te voorkomen, wat precies de essentiële opdracht is van het jeugdbeschermingscomité. Tevens zou dit in een aantal gevallen sterk stigmatiserend effect van een gerechtelijk optreden kunnen worden voorkomen.

Misschien kan een ministeriële circulaire nopens deze aangelegenheid onze jeugdrechters ertoe aanzetten een iets grotere selectiviteit aan de dag te leggen bij het overwegen van de opportuniteit van een gerechtelijk optreden. Een eventuele verwijzing naar de sociale bescherming zou deze bovendien ook sterker valoriseren, wat ongetwijfeld ook de bedoeling was van de wetgever van 1965.

Ten slotte, mevrouw de Gemeenschapsminister, wou ik kort uw aandacht vragen voor enkele concrete problemen betreffende de zogenaamde technische diensten die ter beschikking zijn gesteld van de met de jeugdbescherming belaste overheden.

Vooreerst wou ik het hierbij hebben over de sociale diensten, bedoeld in artikel 64, van de wet van 8 april 1965.

Ik betreur dat, in uitvoering van het 4e lid van artikel 64, de functie van afgevaardigde bij de jeugdbescherming toegankelijk werd gemaakt voor de reeks van diploma's, benevens dat van maatschappelijk assistent.

De vraag kan dan ook worden gesteld of bedoelde beroepskrachten steeds voldoende vertrouwd zijn met zekere technieken en methodes van het maatschappelijk werk, technieken die naar ons gevoelen grotendeels onmisbaar zijn voor het behoorlijk functioneren van bedoelde sociale dienst. Deze redenering lijkt des te meer valabel voor wie weet dat de sociale scholen, die voorzien in de opleiding van maatschappelijk assistent, tot voor enkele jaren nog ressorteerden onder inspectiebevoegdheid van het Ministerie van Justitie, dat tot voor kort ook de integrale jeugdbescherming onder zijn bevoegdheid had.

Een scherper probleem rijst wat betreft de beroepskrachten van onze instellingen voor bijzondere jeugdzorg, die in veel gevallen, meer dan wie ook, de jeugdbescherming maken wat zij is.

In de eerste plaats wachten de opvoeders in dergelijke instellingen nog steeds een volwaardig statuut, waarbij liefst ernstige toegangsvoorwaarden tot dit beroep zouden worden geformuleerd.

Deze opmerking lijkt ons des te meer gerechtvaardigd gezien het feit dat in de laatste jaren een aantal gespecialiseerde opleidingen in het leven werden geroepen, meestal van Al niveau.

Ten slotte is de verantwoordelijkheid die deze mensen tegenover de kinderen waarvoor zij het dienen op te nemen dermate bepalend voor hun kans op menselijk geluk later, dat een

behoorlijke scholing en voorbereiding echt wel vereist is, ten minste wanneer onze huidige welvaartmaatschappij de pretentie wil hooghouden gaandeweg te evolueren naar een welzijnsmaatschappij. (*Applaus bij de CVP en PW*)

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, de zogenaamde zachte welzijnssector heeft zich vooral in de afgelopen vijftien jaar ontwikkeld vanuit spontane initiatieven. In de loop van de jaren zeventig werd door de politieke overheid vorm gegeven aan een specifiek welzijnsbeleid via een stapsgewijze autonome institutionalisering van de welzijnssector. Er komen in die jaren besluiten en decreten tot stand voor de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg in 1975, Centra voor Maatschappelijk Werk in 1974, de OCMW in 1976, gezins- en bejaardenhulp in 1976, de JIC en de JAC in 1975, de PMS-centra in 1974, de tele-onthaaldiensten in 1973, de dienstencentra voor bejaarden in 1977, enzovoort.

Er is op die poging tot ordening in de welzijnssector heel wat kritiek te formuleren. Enerzijds moet daarbij erkend worden dat een stuk van die kritiek niet helemaal verdiend is. Er kan terecht gesproken worden over onduidelijke bevoegdheidsverdelingen en overlappingsen, maar dat ligt nogal voor de hand voor een sector die zichzelf ontwikkeld heeft op een veld dat raakvlakken vertoont met justitie, onderwijs, Rijksfonds voor Sociale Reclassering van Minder-Validen, Volksgezondheid en Sociale Zekerheid. In zekere zin is deze sector nog bezig zijn eigen grenzen te ontdekken en dat de overheid in haar reguleringswerk daarvan de weerslag ondervindt is niet meer dan normaal. Anderzijds echter is een deel van de kritiek verdiend en zelfs meer dan verdiend, omdat zij betrekking heeft op de visie waarmee de overheid in de jaren zeventig de sector tegemoet is getreden. Niet alleen is er de enorme verscheidenheid aan regelingen en statuten, waarbij de overheid getuigenis heeft afgelegd van veel meer vin-

Hancké

dingrijkheid dan van coherentie waardoor de duistere onoverzichtelijkheid van deze sector ten sterkste bevorderd wordt, daar komt bij een gebrek aan controleerbare gegevens en aan studieresultaten. Wie zou bijvoorbeeld durven beweren dat hij deze gehele nieuwe sector tot in de uithoeken kent? Ten slotte richt de kritiek zich ook op de grote nadruk die de overheid, in tegenstelling tot het werkveld, gelegd heeft op de uitbouw van de intramurale sector, op de instellingen, een beleid waaraan verzuilde belangen natuurlijk niet vreemd zijn. Als in deze begroting nagegaan wordt welk aandeel de ambulante extramurale voorzieningen in beslag nemen, dan staat men verstoemd van de geringe omvang van de terbeschikkinggestelde middelen, waarbij het sterk opvalt dat de bezuinigings- en inleveringsinspanning, die ook in deze sector geleverd wordt, zich dan nog vooral uitleeft op deze reeds stiefmoederlijk behandelde ambulante en extramurale voorzieningen.

Dat een heroriëntering van de middelen voor de nabije toekomst aangewezen is, lijdt geen twijfel. In overeenstemming met wat collega Vandenhove reeds heeft gezegd inzake het Fonds '81, pleiten wij ervoor dat die heroriëntering zou gaan in de richting van de extramuralisering, wat een verschuiving van middelen naar die voorzieningen veronderstelt. Daarenboven achten we een harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen en statuten van diensten en personeel noodzakelijk. We dringen er daarbij op aan dat vooral zorg zou worden gedragen voor een tijdige en volledige uitkering van de voorziene toelagen, opdat deze diensten en hun personeel zonder vrees voor de dag van morgen zouden kunnen leven, wat zoals u bekend is, mevrouw de Minister, vandaag niet steeds het geval is.

Een laatste opmerking vóór ik ten gronde enkele sectoren zal bespreken. Ik verzoek u, mevrouw de Minister, de toelichtingen rond de begrotingskredieten in het verantwoordingsprogramma in de toekomst iets uitvoeriger en grondiger te willen doen opstellen, vooral wanneer het gaat om nieu-

we posten, wat wel eens voorkomt. U zal mij deze opmerking, die misschien niet vriendelijk klinkt, ten goede houden. Ik heb enige last gehad om een overzicht te hebben van uw begrotingskredieten, vooral om te ontdekken waarvoor deze kredieten zijn bestemd en welke richting uw beleid uitgaat. Ik meen dat dit toch de bedoeling is van een verantwoordingsnota. Ik vind het een vervelende situatie dat voor een aantal van die toelichtingen een beroep moet worden gedaan op gegevens vanuit de sector zelf om te weten wat u zich voornemt te doen. Ik vind kortom dat de door u verstrekte toelichtingen aan de schrale kant zijn. Ik zou u dankbaar zijn mocht u daaraan in te toekomst meer aandacht willen besteden.

Ten gronde volgen hier in vogelvlucht enkele opmerkingen en vragen in verband met uw begroting.

Wat de secties 55 en 57 betreft, respectievelijk gezins- en bejaardenzorg, stellen wij, inzake de inkomensoverdrachten aan andere sectoren, een forse toeneming vast van de betoelaging van privé-initiatieven en een stabilisering van de toelagen aan de openbare besturen. Samengeteld krijgen de privé-initiatieven 121,5 miljoen meer terwijl de provincies, de gemeenten en de gelijkgestelde besturen het met 6,7 miljoen meer moeten stellen. Dergelijk beleid roept vanzelfsprekend vragen op en kritiek.

Mevrouw de Minister, in uw toelichtende nota op bladzijde 27 spreekt u zich uit voor de ontwikkeling van de dienstverlening door het OCMW, maar de krediettoewijzing wijst in een andere richting. De privé-sector krijgt een verhoging van kredieten twintig maal zo hoog als de openbare instellingen. Moet de openbare sector bezuinigen door de dienstverlening te verminderen of een hogere bijdrage te vragen aan de betrokkenen? Acht de Minister het een goede weg in deze tijd de privé-instellingen meer armslag te geven ten nadele van bijvoorbeeld OCMW, die toch vooral nu, in een periode van bezuinigingen, best zouden worden belast met een coördinerende taak? Hoe dan ook dit verzuilend beleid kan onze instemming niet wegdragen.

Wat de bejaardenzorg betreft, vraag ik uw aandacht voor de bijzondere erkenning die aan rusthuizen kan worden toegekend met het oog op hun omvorming tot rust- en verzorgingstehuizen. Deze bijzondere erkenning kan maar ontstaan, wanneer de rustoorden op dat ogenblik reeds als rustoord erkend zijn.

Welnu, mevrouw de Minister, erkenning van rustoorden valt onder uw bevoegdheid. Die „primaire" erkenning is wel een voorwaarde voor de bijzondere erkenning van rustoorden en verzorgingstehuizen die dan van uw sector naar de sector van gezondheidsbeleid overgaan.

Het is een vaststaand feit dat een aantal van die primaire erkenningen vooral te maken hebben met de brandveiligheidswerken, die in een groot aantal oudere en grotere OCMW-instellingen nog altijd niet volledig zijn uitgevoerd. Hierdoor kunnen deze instellingen bijgevolg geen aanspraak maken op de bijzondere erkenning voor de omvorming tot rust- en verzorgingstehuizen.

Ter zake vraag ik u of, in uw budget, een krediet voor brandveiligheidswerken is ingeschreven die, zoals u weet, voor 90 procent door het Rijk kunnen worden gesubsidieerd. Is uw beleid erop gericht de uitvoering van deze brandveiligheidswerken ook te bespoedigen, vooral omdat het hier gaat om een belangrijk punt van uw beleid, met name de beveiliging van de rustoorden. U weet dat wij een vijftientwintigtal jaren geleden in een instelling een grote dramatische brand hebben meegemaakt. Het is overigens dientengevolge dat dit brandbeveiligingsbeleid werd opgezet. Het lijkt nu, na tien a twintig jaar, wel tijd dat alle instellingen aan de normen ter zake vastgelegd, zouden beantwoorden. Nu treedt echter de complicatie op dat deze primaire erkenningen, gesteund op de uitvoering van de brandbeveiliging, een voorwaarde is om de bijzondere erkenning te bekomen die het mogelijk moet maken deze instellingen om te vormen tot rust- en verzorgingstehuizen.

Inzake het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn worden de toelagen met het inflatiepercentage toegekend, het-

Hancké

geen de tot dusver bestaande financiële moeilijkheden van deze instellingen in feite niet kan verlichten. Er is daarover bij vorige gelegenheden, door de woordvoerders van alle politieke richtingen, terecht geklaagd. Deze besparingen remmen de werking van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn onbetwistbaar af. Een en ander roept daarbij opnieuw vragen op.

Een eerste vraag betreft de besparingen bij het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn.

De besparingen bij het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn schijnen noodzakelijk te blijven. Verleden jaar reeds werden de bijdragen van de ouders reeds verhoogd. Op die weg kan niet worden voortgegaan, omdat nu reeds gevallen worden gemeld van moeders die gedwongen worden thuis te blijven omdat de bijdrage voor twee in crèches verblijvende kinderen te hoog oplopen.

Een tweede punt - en dit is doorslaggevend - betreft het feit dat er een grote nood bestaat aan opvang van kinderen vóór en na de schooltijd en aan opvang van zieke en gehandicapte kinderen. De enkele initiatieven, die nu reeds bestaan - onder meer in de gemeente waar ik woon - tonen het nut daarvan aan. Zij verdienen verder te worden ontwikkeld.

Mevrouw de Minister, ziet u hiervoor ruimte in de nabije toekomst ?

Derde punt in verband met het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn : tijdens een bespreking van de begroting van Volksgezondheid, hebben wij er destijds op gewezen dat het stelsel van de onthaalmoeders met veel omzichtigheid moet worden gehanteerd. Tegenover de financiële argumenten - die ten voordele pleiten van dit stelsel - staan enkele fundamentele bezwaren, met name : het besparen door de onthaalmoeders op fundamentele kosten voor levensonderhoud, toevertrouwd aan hun zorgen ; het gevaar voor niet-professionele benadering van de kinderen, het gevaar voor het oogmerk van financieel gewin en dergelijke. Het is overigens paradoxaal

dat de Gemeenschap belangrijke middelen zou besteden aan de vorming van kinderverzorgsters en daarna de voorkeur zou geven aan een systeem dat de kindercare toe vertrouwt aan niet-geschoolden, hetgeen derhalve de opgeleide kinderverzorgsters tot werklozen maakt. Wij zouden ongaarne een evolutie zien, die zou leiden tot de afbouw van kinderkribben en peuterspeelplaatsen. Wij vinden - en wij dringen er ook op aan - dat de organisatie van onthaalmoeders op haar beurt onderworpen moet worden aan strenge controles, om misbruiken te voorkomen.

De derde sector betreft het maatschappelijk welzijn. Wat de Centra voor Maatschappelijk Werk aangaat, vragen we ons af of het gewenst is deze instellingen sterk te steunen, want hun werking betekent toch grotendeels een overlapping met die van de OCMW's en is ook gericht op belangenbehartiging en inkapseling van het eigen cliënteel. We hebben ter zake nog wel eens de sterke indruk dat te weinig wordt nagedacht over de specifieke finaliteit van een aantal instellingen, vooral in deze tijd en dat de overheid veel te gemakkelijk toegeeft aan druk van een machtige zuil. De centra voor huwelijks- en gezinsraadplegingen anderzijds hebben nu te maken met een erkenningsstop.

We willen er de aandacht op vestigen dat in enkele gebieden, zoals Leuven, het Waasland, Limburg en de Westhoek inzake de levensbeschouwelijke aangelegenheden, zoals deze er zonder twijfel één is, de vrije keuze niet gewaarborgd is. Aan dat aspect verzoeken wij de Minister eveneens aandacht te besteden. Wij zouden haar overigens ook willen verzoeken bij de subsidiëring in een toelage voor preventieve en voorlichtingsacties te voorzien, wat toch tot de primaire opdrachten van deze centra dient te behoren.

Wat de instellingen voor sociale opvang betreft - als tele-onthaal, opvangtehuizen voor jonge vrouwen, onthaaltehuizen voor thuislozen en opvangcentra voor jongeren, JIC's en JAC's en post-penitentiaire opvang - deze moeten gerekend worden tot de stiefmoederlijk behandelde diensten.

Hun kredieten dalen van 123,5 naar 119,8 miljoen.

De post-penitentiaire hulpverlening daalt van 16,4 naar 16 miljoen. Dat komt in feite - als men rekening houdt met het wegvallen van het inflatiepercentage - neer op een daling van 10 procent. Het springt in het oog dat het bedrag vanzelfsprekend onvoldoende is voor effectieve hulpverlening aan gedetineerden - naar raming zijn dit er toch ongeveer 12.000 per jaar in Vlaanderen. Meer nog, die post-penitentiaire hulpverlening kan in Nederland rekenen op 1,5 miljard. Wanneer we een vergelijking maken springt de ontoereikendheid van onze middelen in het oog. De opvangcentra voor jongeren delen in dezelfde financiële malaise. Samen met de JIC's en JAC's hebben zij 82 miljoen nodig. Zij kregen er 70 in 1982 nadat u een bijkrediet had gevraagd. Voor dit jaar werd slechts 64 miljoen ingeschreven.

Minister R. Steyaert: De JAC's ressorteren onder de begroting van Cultuur, hoewel ik altijd geponeerd heb dat zij tot de welzijnszorg behoren.

De heer L. Hancké : Zij zitten dus niet in uw begroting. Dus doe ik er goed aan er nu niet over te spreken.

Minister R. Steyaert: In deze materie is de bevoegdheidsafbakening niet altijd duidelijk. Ik wil u niet beletten hierover te spreken maar ik kan er geen beleidsoptie over uitbrengen daar ik er op het ogenblik geen verantwoordelijkheid over heb.

De heer L. Hancké : Ik verontschuldig mij hiervoor.

Verwacht wordt dat één en ander ten koste zal gaan van de alternatieve JIC's en JAC's. De sector hoopt dat de kredieten derhalve toch nog zullen worden verhoogd. Wat de onthaalcentra voor de thuislozen betreft - en dat valt opnieuw onder uw bevoegdheid - stijgen de kredieten van 18 naar 19,5 miljoen, een bedrag dat gaat naar een 20-tal erkende centra. In deze sector heerst een erkenningsstop waardoor een achttal aanvragen zonder gevolg blijven. Hier verzoeken wij de Minister te willen antwoorden op volgende vragen.

Hoeveel centra voor onthaal van

Hancké

thuislozen zijn er nu erkend? Hoeveel bestaan er (dus het globaal aantal, de niet-erkende inbegrepen)? Volstaat het krediet om de uit de erkenning voortvloeiende verplichtingen na te komen? Bovendien; indien tot nieuwe erkenningen wordt overgegaan, welke prioriteiten worden daarbij vastgelegd?

De vermindering van deze kredieten lijkt ons een verkeerde keuze want deze instellingen staan in voor de opvang van kansarmen die in crisistijd in grotere mate aanwezig zijn. Vastgesteld moet worden dat deze zwakke sector de klappen van de besparingen moet incasseren: geen stijging met 5,6 procent inflatiepercentage maar een daling met 3 procent of samen bijna 10 procent minder dan vorig jaar.

Het migrantenbeleid waarvan wij de door de Minister geformuleerde doelstellingen delen, werd ook opgesplitst, voor een groot deel naar justitie toe, en is in dit departement nog nooit tot ontplooiing gekomen. Versnipperd over een zestal posten is in totaal 18,5 miljoen voorzien voor een migrantenbeleid in Vlaanderen, zowat 4 miljoen meer dan vorig jaar. Het is gemakkelijk deze lage bedragen te stellen tegenover de noden, waaraan zij geroepen zijn tegemoet te komen: 10 miljoen voor onthaal, één miljoen voor taalonderwijs, twee miljoen voor verenigingen van immigranten. Met dat lage niveau van bedragen wordt het probleem van de immigranten te lijf gegaan. Noemde Eerste-Minister Martens enkele jaren geleden niet dit probleem, meer speciaal dit van de tweede generatie, het meest dwingende van onze tijd? We zijn van mening dat hier een veel grotere inspanning zal moeten geleverd worden. We suggereren dat de Minister aan de Hoge Raad voor Migranten een beleidsadvies op middellange termijn vraagt, dat aan de Vlaamse Raad duidelijk maakt welke weg het beleid wil inslaan. De SP zal haar stem niet onthouden aan een beleid, dat de integratie van de migranten in onze samenleving bevordert en de toekomst in dat perspectief voorbereidt. De Minister moge weten dat zij op onze steun kan rekenen en dat we van oor-

deel zijn dat niet mag beknipt worden op de middelen, die dergelijk beleid veronderstelt.

Wat het beleid ten gunste van de minder-validen betreft, stellen we vast dat, in tegenstelling tot de verminderde en lage kredieten in vele andere welzijnssectoren, het Fonds '81 bijna een half miljard meer ontvangt. Opnieuw de vaststelling dat het intramuraal beleid voorrang krijgt. Weliswaar wordt nu voor thuisbegeleiding 15 miljoen uitgetrokken - en dat is een positieve tendens - maar dit kan slechts beschouwd worden als een aanzet tot accentverlegging. Overigens rijst inzake het Fonds '81 de vraag of het moest behouden blijven en of de gehandicaptenzorg niet beter opgenomen zou worden in de algemene RIZIV-regeling, waardoor er mogelijkheden zouden worden geboden binnen het raam van de nomenclatuur op de forfaitaire vergoedingssystemen. Wanneer ik terugblik naar de genesis van het Fonds '81 heb ik de indruk dat precies daarin de reden zit. Men heeft vanuit geneeskundige milieus willen vermijden dat de forfaitaire vergoedingssystemen, die niet te vermijden zijn in de welzijnssector, zouden moeten worden opgenomen in de nomenclatuur. Vandaar een aparte regeling, wat de overzichtelijkheid niet te goede komt.

Voor het overige sluit ik mij aan bij door collega Vandenhove hier ter zake gemaakte opmerkingen.

Laatste hoofdstuk: de jeugdzorg, het is verheugend dat meer middelen, worden besteed aan preventie en opvang in begeleid wonen. Maar de maatregel, zoals deze door de Vlaamse Executieve is goedgekeurd en nu door een bevoegdheidsconflict met de Minister van Justitie wordt tegengehouden, heeft toch ook weer dit nadeel dat de grote instellingen de gelegenheid wordt geboden hun diensten nog uit te breiden en er zelfs financieel iets beter van te worden. Bovendien roept het zogenaamd preventief karakter nog wel wat vragen op, namelijk dat alleen jongeren, ouder dan 17 jaar met een eigen inkomen en die reeds met de jeugdbescherming in contact kwamen, in aanmerking komen voor begeleid wonen. Dat be-

perkt sterk het aantal jongeren dat van deze nieuwe beleidsvorm zal kunnen genieten.

We zouden dan aan de Minister nog het volgende willen vragen.

Ten eerste, er is sprake van dat slechts vier diensten voor de begeleiding zouden worden erkend, althans de eerste jaren. Welke diensten zijn dit en op grond van welke elementen worden zij gekozen?

Ten tweede, het Centrum Vlinder, een initiatief dat zijn sporen verdiende in de jeugdbescherming, heeft onlangs de deuren moeten sluiten wegens gebrek aan subsidies. Wij vragen ons af of de departementale diensten, onder invloed van de progressieve aanpak die u voorstaat niet zouden kunnen nagaan of dit initiatief niet in leven kan worden gehouden.

Ten derde, we hadden tenslotte ook nog graag enkele toelichtingen gekregen bij artikel 33.02.02, toelagen aan beschermingscomité's, waar het krediet werd opgetrokken van 4,4 naar 10,1 miljoen, te verdelen onder zes reeksen werken. We zouden het op prijs stellen indien we mochten vernemen naar welke instellingen en diensten deze toelagen vloeien.

Mevrouw de Minister, ik geef er mij rekenschap van dat mijn betoog een kritische toon heeft. We hebben ook belicht waarom. Daar waar u zegt dat er geen middelen voorhanden zijn om meer te realiseren en dat het beleid gedwongen is het anders te doen zijn we van mening dat het nieuwe accent, ofschoon niet aanwezig, toch onvoldoende aan bod komt en niet volledig beantwoordt aan de wensen van de vele hardwerkende animatoren en gemotiveerde vrijwilligers-idealistes in deze sector. Dit lijkt ons een reden te meer om sterk rekening te houden met wat aan nieuwe tendenzen leeft, te meer omdat een heroriëntering van de middelen nog wel eens het best in overeenstemming zou kunnen gebracht worden met de besparing. Er zijn dus in uw begroting enkele aanzetten voor een nieuw beleid, merkbaar.

We zouden u willen vragen, mevrouw de Minister, die in de komende jaren

Hancké

uit te werken en te bevorderen. (*Algemeen applaus*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter: Dames en heren, ik stel

voor dat wij het antwoord van Minister Steyaert bij de aanvang van onze vergadering van deze namiddag zouden horen.

Is de Raad het daarmee eens ? (*Instemming*)

Aldus is besloten.

Hiermede zijn we dan aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur

opnieuw bijeen om onze agenda af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 12.30 uur.*

Trefwoordenregister

Begroting

Uitgavenbegroting 1983, blz. 576, 595, 611, 633, 655, 663, 685, 705, 720, 726

Besparingen revalidatiecentra, blz. 576, 595, 611, 633, 655

Gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas, blz. 576, 595, 611, 633, 655, 685, 705

Ingekomen stukken

Ontwerp van decreet, blz. 595

Verslag, blz. 575

Voorstellen van decreet, blz. 576, 595

Interpellaties

Zie Besparingen revalidatiecentra
Gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Leden

Berichten van verhindering, blz. 576, 595, 611, 633, 655, 685, 705

Motie

Conseil de la Communauté française, blz. 633

Verwijzing naar commissie, blz. 726

Voorstel van decreet

Zie Waterlopen

Waterlopen

Ruiming bij onbevaarbaarheid, blz. 719, 727, 728

Werzaamheden

Regeling, blz. 593, 610, 632, 654, 683, 703, 729
